

ek

visszahatást kel...
ásért, de kísérle...
katonánk hallat...
gyutüzben és a re...
ázásában és csak...
árkokat, midőn e...
felkelők több mint...
és több mint két...
amos repülőgépet

kereket jelentene...
Franco tábornoi...
hogy Antoniutti...
heti salaman...
Churruca me...
plomáciai megbí...
a nemzeti Spa...
kánba küldi...
szerint a Szer...
Churruca má...
hivatalos ügyvi...
z, semmiben se...
Franco tábornoi...
ta már hosszabl...
an, átvéve Ma...
t. A Szentsz...
piboros által ké...
börnök mellett...
nt, a köztársas...
hogy az északi...
ta "t biz meg...
hogy a Hilfe...
tonna élelmisz...
refutása bizonyít...
blokkát alatt...
reket jelentene...
felkelők hivatalo...
stúriai fronton...
állásokat vette...
ébként julius fo...
repülőlt löttek...
30 kormánygépe...
hanásáról nem...
felkelők az el...
11 repülő vesz...

tenél zsákmá...
a még nem feje...
épfegyvert, 7000...
és többszáz lő...
sze...
s szerint a felke...
bombázta a mad...
nai célpontokat...
A kormány üte...
dnem egészen...
nálva a kormány...
odó zavart, ami...
magyarázható, a...
támadták a kor...
zakokat minden...
elfoglaltak.

stráció a finn ten...
entik: A szovjet...
ommal kíséri azt...
ztus 6-án tizenhat...
a finnországi Abo...
tengerészek meg...
hadihajókat. Az...
arja: Igen gyanus...
nek során a né...
Balti tengeren a...
kapja meg. Kény...
hogy a finn kor...
el, amely a Balti...
rtását szolgálta...
a Finnországot...
a sodortatni.

Northirek
ai versenyt, ame...
ták és a magyar...
portja vett volna...
és miatt nem tar...
csütörtökön dél...
ndezik ugyancsak

tiük, pénteken ba...
Kolozsváron az...
patával. Szó van...
együttes vasár...
Ezen a napon a

postala...
te in num...
224713/929...
telefon: 18-60...
Elfizetési árak:
havonta 110, negyedévre 320, fél...
600, egészévre 1200 lej. Kül...
re: Havonta 2, negyedévre 6...
vra 12, egészévre 20 dollár. Hir...
sek díjazás szerint. Az „UJ...
LET” a transilvaniai és banati...
egyetlen politikai napilap...
Cikkjeink utányomását csak a...
a megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ROMANIA
1 LEUPOSTA
ZSIDÓ POLITIKAI LAP

Bérmertelen...
leveleket nem...
fogadunk el...
Kéziratok...
megőrzését és visszakiadását nem...
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton...
Ernő. Felelős szerkesztő: János...
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: F...
szegi Ernő, Strada Cohalcescu 58
Szombat, 1937. augusztus 7.
5697. EV. XX. ÉVF.
AV 30. 177. SZAM

tilos Hatikva a kötelező Alexandri

örténet egyszerű és nem szorul bővebb...
arázatra...
alaji zsidó liceumban a tanév végén...
idens történt...
egyik a vizsgákon, Botez, a román...
oraadó tanára, Vasile Alexandri köl...
től akart vizsgadolozatot íratni a...
tanulókkal. Zachter és Leker tanárok a...
szobában felhívták Botez ur figyelmét...
hogy Vasile Alexandru versei között...
ággal nyúlógnak az antiszemita stró...
A zsidó liceumban nem a legajánlato...
a zsidó diákokkal éről a költőről íratni...
bátot...
Botez ur ezen felháborodott és jelentést...
a minisztériumnak a botrányról...
Vegre is Vasile Alexandri nem azért...
a többé-kevésbé ékes rigmusokba anti...
nita kiszólásait, hogy azokat holmi zsidó...
piskolai tanulók ne méltathassák. És...
a zsidó közösség által fenntartott, min...
állami támogatást nélkülöző iskolában...
azért keresi meg kenyerét Botez tanár...
hogy az ilyen megjegyzéseket szó nélkül...
vegya...
egyszóval kitért a botrány...
Kitért, sőt fokozódott...
Az évzáró ünnep alkalmából ugyanis az...
ola egybegyűlt tanulói precedens nélkül...
3 merészgűkben a királyhimnusz után...
bekelték a Hatikvát is, a zsidó reneszánsz...
szalmon himnuszát...
Ez már aztán valóban minden képzeletet...
keltető arcátlanág volt. A tökéletesen...
rátságtos atmoszférában, amely a zsidó if...
ágot körülleli és a jövő rózsás kilátásai...
dözpette, amelyet semmiféle numerusz moz...
galom nem zavart meg, mélységes hálatlan...
ság a galaji liceum ifjúságától, hogy fzen...
dített a Hatikvára...
Az ilyen nem maradhat szankciók nélkül...
A közoktatásiügyi minisztérium tegnapi...
utasította az iskola kuratóriumát, hogy...
Helskovits aligazgatót, Schichter matematika-...
ka és Leker fizika-professzort szeptember...
elsőjével bocssássa el. Másrésztől szigoruan...
megtiltotta, hogy az iskolában a jövőben a...
Hatikvát énekeljék...
A galaji zsidó liceumban ezután csak ha...
zafias dalok fognak felcsendülni a zsidó...
diákok ajkain. Ilyen például az antiszemita...
dálkóhimnusz, vagy a vasgárda indulója, ame...
lyeket a minisztérium intencióinak meg...
felelően a többi liceumok zsidó diákságának...
figyelmébe is ajánlunk.

„Az öök zsidó”

A Deutsches Muzeumban, Münchenben, Göb...
bels birodalmi propagandaminiszter kiállítás...
t rendezett. A triumvirátus díszes tagjának a...
művészettel szemben mutatott érdeklődése...
abban nyilatkozott meg, hogy a zsidókat...
akarta bemutatni közönségének, természet...
esen olyan megvilágításban, ahogyan azt a...
nemzeti szocializmus úgynevezett filozófiája...
látatja...
A kiállításnak nagy sikere volt. Ezzel kap...
csolatban a Völkischer Beobachter most cik...
ket közöl és megállapítja, hogy a kiállítást...
százazetek látogatták és a látogatók soha...
nem fognak megfélemlíteni a megrázó képek...
től, a dokumentumok és száma néma, ke...
mény beszédéről, amelyek figyelmeztettek...
„német, légy óber a világ romboló hatalmas...
ságaival szemben!”...
A kiállítás „sikerén” felbuzdulva a nemzeti...
szocialisták Münchenben minden évben meg...
fogják rendezni a kiállítást. A Völkischer...
Beobachter szerint a kiállítás címe ezidén...
„Az öök zsidó” lesz. Céja, hogy a zsidó né...
pét lényegében, fájában, történelmében, kul...
túrájában, vallásában, egyszóval teljes eg...
szében bemutatassa...
Igy akarja felvilágosítani a népet a zsidó...
kérdésről a német propaganda vezére, Göb...
bels...
Még csak felsoroljuk, hogy milyen szerve...
zetek szerepelnek a kiállítás rendezői között...
a Zsidókérdéssel Foglalkozó Tudományos In...
tézet, a Zsidóságot és Bolszevizmust Tanul...
mányozó Intézet és a nemzeti szocialista párt

A francia baloldal a Párizs-London tengely-megtorpedózásának tekinti az olasz-angol közeledést

A spanyol kormány háborus feleknek kívánja nyilvánítani Olaszországot és Németországot. Az olasz sajtó szerint a közeledés útja nyitva áll

Oroszország enged merev álláspontjából a benemavatkozási kérdésben

Az angol-olasz közeledés érdekében folyó tárgyalások során most egyre inkább bontakoznak ki a nehézségek, amelyek az európai helyzetből való kibontakozás előtt állnak. Angliának súlyosan veszélyeztetett középtengeri pozíciója, mely egyrészt a spanyolországi helyzet, másrészt pedig az abessziniai hódítás után következtetett közelkeleti autonómista törekvések parancsoló módon kényszerítik Angliát erre az elhatározó lépésre. A középtengeri nyugalmi helyzet megteremtése azonban Abesszinia bekebelezésének elismerésével járna, ami az angol diplomáciának súlyos vereséget jelentene, más felől pedig az angol-francia szövetség zavartalanul is veszélyezteteti. Ezeknek a nehézségeknek ad kifejezést egy francia, mint az angol sajtó. Másfelől komoly formában vetődik fel a spanyol kormány az a terve, hogy Olaszországot és Németországot támadó félnek minősítse a Népszövetség őszi ülészakán, amely kísérlettel a spanyol kormány nyilván az angol és francia kormányokra akar nyomást gyakorolni, az önkéntesek visszahívásának gyors megvalósítása érdekében.

hogy Delbos francia külügyminiszternek a a szovjetkormánytól kifejtett erőfeszítései sikerrel jártak és a szovjetálláspont lényeges enyhülését hozták maguk után. A szovjet most már nem fogja kérni az önkéntesek előzetes visszahívását, akik közé a marokkóiakat is sorolja, hogy ennek feltételeként ismerje el Franco hadviselési jogát. A szovjet azonban komoly biztosítékokat kér arra nézve, mi Olasz- és Németország álláspontja a külföldiek visszarendelésének elvével szemben.

A spanyol kormány fellépése
A pillanatnyilag kedvezőtlen harcéri helyzet kényszere alatt döntő lépésre szánja rá magát a spanyol kormány is.
A Havas tudni véli, hogy Pablo de Azcarate, a valenciai kormány londoni követe Párizsba utazik, ahol találkozni fog Spanyolország párizsi követével és több más kormányparti diplomatával, akiket erre az alkalomra rendelték Párizsba. A spanyol diplomaták azt fogják megtárgyalni, hogyan lehet a Népszövetséghez újabb felhívással fordulni, hogy megtorlásokkal éljen Olaszországgal és Németországgal szemben, mely országokat a spanyol kormány támadóknak tekinti. A spanyol kormánykörök úgy hiszik, hogy a Népszövetség őszi ülészaka a legalkalmasabb erre az akcióra, mert itt fognak valószínűleg dönteni Olaszország abessziniai hódítása kérdésében is, a népus népszövetségi delegátusának kizárásával.

Róma és London kommentál, Párizs aggódik

Párizs, augusztus 6. A francia baloldali sajtó hangsúlyozza, hogy az olasz-angol közeledés a Párizs-London tengely megtorpedózásának a jegyében nem valószínű lehet meg. Az olasz kormány nem szabad még gondolnia sem arra hogy az Angliával való közeledéssel elszigetelheti Franciaországot. Hangsúlyozzák a lapok, hogy Olaszország és Franciaország között nincsenek érdek-ellentétek és éppen ezért, nem volna indokolt a Párizs-Moszkva együttműködés miatt olyan lépést kieroszakolni, mely a nyugati demokráciák gyengülésére vezetne.

lenti azt hogy bizonyos megegyezések lennének készülőben, hanem csupán, hogy kedvező utat teremtsen a közeledésre. A megkezdett tárgyalások olyan fontosak, hogy Párizsban is feltétlenül közbe kell lépnie.
A közeledés jegyében egyelőre annyit történt, hogy az olasz kormány megengedte az angol lapok árusítását Olaszország területén.
Oroszország enged álláspontjából?
A kérdés-komplexum egyik döntő fontosságú kérdésében a spanyol benemavatkozási ügyében állítólag már meg is történt a döntő fordulat.

London és Róma fenntartásai

Mint Londonból jelentik, az abesszin hódítás kérdése élénk ellentmondásokra ad alkalmat diplomáciai körökben. Feltevés szerint a Népszövetség szeptemberi közgyűlésén a lengyel és svájci delegátusok javasolni fogják,

Ellenkező hírekkel szemben az a tény,

A kérdésben tanúsított erős orosz ellenállást sikerült megtörni. Ezzel sikerült Franciaországnak és Angliának keresztülvinni, hogy a benemavatkozási egyezményt megmentsék. Beavatottak szerint a megegyezésnek a jegyében tartja meg benemavatkozási albizottság már ennek legközelebbi ülését.
Ellenkező hírekkel szemben az a tény,

utasítsák ki a volt népus kiküldöttein, amíg a népus nem gyakorolja hatalmát Abesszinia felett.

A volt népusnak szándékában áll Gembe menni és ottan sikra szállni ügyében s emellett a valenciai kormány párhuzamot kíván vonni az abessziniai és spanyolországi erőszakosságok között. Indokolt tehát az a feltevés, hogy Olaszország abessziniai szuverenitásának elismerése csak általános európai megoldás útján lehetséges, amely felőlne a spanyol kérdést is.

Lord Plymouth balesete
London, augusztus 6. Lord Plymouth, a benemavatkozási bizottság elnöke szerencsés baleseten esett keresztül. Az autószerencsétlenség következtében a lord kissé megsértette a balhalántékát. Ma a lord már megkezdte munkáját a benemavatkozási bizottság elnökségében.

Ebben a vonatkozásban még mindig fennállanak a nehézségek és éppen ezért, mint Rómából jelentik mértékadó politikai körökben továbbra is fenntartással viseltetnek az angol-olasz kapcsolatok új igazodását illetőleg, de nem tiltkoznak el azonban megelégedésüket a legutóbbi kedvező jelenségekkel szemben, mint Grandi és Chamberlain megbeszélése, a Mussoini-Chamberlain levélváltás és a Ciano gróf által adott interjú. Ez azonban nem je-

Marseille, augusztus 6. (Rador). Az itteni rádióállomás ma reggel segélytérő jeleket fogott fel a következő tartalommal: British Caporal: a 35.53 északi szélességi és 2.20 hosszúsági fokon bombáznak. Azonnali segélyt kérünk.
A British Tanker hajóügynökség már jelenti is, hogy Pero'. British Caporal nevi hajóját spanyol vizeken Almeria kikötője előtt bombázták és a hajó rádió-

Angol hajót bombáztak a spanyol felkelők

A spanyol polgárháboru híre

át segítségért folyamodott. A hajó Anglia felől jött benzinkománnyal.
Madrid, augusztus 6. (Rador). A köztársaságiak közleménye szerint csapataik eljutottak Navazai, északnyugatra La-zatotól anélkül, hogy a nemzetiek ellenállást fejtettek volna ki. Meghódították Fri-as de Albarracint is. Ebben az ütközetben a nemzetiek nagy veszteségeket szenvedtek.

rokat, építő kedvéről végül a palesztin chalucook munkáját mutatná be, úgy kiderülne az igazság.
Ez a kiállítás pedig nem az igazság célját szolgálja. A sötétség kiállításán a tudománytá tett emberi szűnyűségeket és az alantas ösztönöket vágyálmait fogják megmutatni, a nép „okulására”.

központja.
A rendező egyesületek nevei sok mindent elárulnak. Elárulják azt is, hogy miket fognak róluuk kiállítani Münchenben.
Mert ha igazat állítanának ki a zsidó szellemről, annak képviselőiről, családi életéről, szegénységéről, tudásáról és szenvedéssel teli történelméről, aligha szolgálnák vele a

nemzeti szocializmus céljait.
Ha kimutatnák a Nobel-díjas zsidó tudósok grafikonját, Ehrlichet, aki Németország számára milliárdokat szerzett, Herz mérnököt, akinek találmányán keresztül most a zsidók ellen uszítanak és a többieket, ha a történelméből a bírakat, vagy a makkabeusokat, jelleméből a máglyára hurcolt zsidó márti-

„A kongresszusnak jogában áll Palesztinát felépíteni, de nem áll jogában felosztani“

Zárt ajtók mögött folynak a cionista világkongresszus politikai tanácskozásai

Rav Meir Berlin, Ussiskin és Beri Katznelsohn vezetésével blokkba tömörültek a nemzetmondók. A cionista mozgalom negyven esztendeje az Exekutive jelentésének tükrében

A svájci kormány megbizottjának gyönyörű beszéde a kongresszus megnyitó ünnepségén

— Az Uj Kelet kongresszusi szerkesztőségétől —

Zürich, augusztus 6. A huszadik cionista világkongresszus az egész világ zsidó és nemzsidó közvéleményének hatalmas érdeklődése mellett folytatja munkálatait. A kongresszus elnökségének megválasztása után dr. Sami Gronemann, a kongresszusi bíróság elnöke terjesztette be jelentését a delegátusok leigazolásáról. A jelen tés rövid vitára adott alkalmat, miután dr. Meir Grossmann az általa vezetett zsidó állampárt nevében tiltakozó nyilatkozatot olvasott fel az igazolások módja ellen. A nyilatkozat szerint az állampárttal igazságtalanul bántak el a mandátumok számanak megállapításánál, miért is Grossmann és hívei demonstratív távolmaradtak a kongresszus ünnepélyes megnyitójától.

Ezután Weizmann Chaim, a cionista világszervezet elnöke mondotta el nagyszabású referatúráját a politikai helyzetéről. A referátum, amely nemcsak a cionizmus belső helyzetének drámai ismertetése is volt, rendkívül mély hatást gyakorolt a hallgatóságra. Weizmann után M. Ussiskin, az Actions Comité elnöke tartott nagy beszédet, majd beterveztették a cionista exekutív jelentését a cionizmus negyven éves múltjáról és megvalósításáról.

A cionista mozgalom negyven éve

A jelentés feloleli a cionista szervezet összes ágazatainak az elmúlt negyven esztendőben kifejtett tevékenységét, a bevándorlás, a munka, a kolonizáció, a német zsidók letelepítése, a kereskedelem és ipar, tudományos kutatás és az egészségügy terén. Külön fejezetet szentel a jelentés a cionista exekutív negyven éves politikai tevékenységének, amellyel kapcsolatosan többek között a következőket mondja:

— A huszadik cionista kongresszus kétszerezes jubiláris kongresszus. Negyven év telt el a nagy nap óta, midőn Baselen megnyílt az első kongresszus; és ezzel új korszak nyílt meg nemcsak a cionista mozgalom, hanem a zsidó nép történetében is. Azóta 19 kongresszus ült össze, melyek a mozgalmat elmélyítették és kiszélesítették: a kongresszus a zsidó nép képviselővé vált, amely ottfont épít számára Palesztinában és új életet alpoz meg.

— Herzl Tivadar meghirdette az első baseli kongresszuson, hogy a zsidó nép él és saját maga akarja sorsát meghatározni. Herzl leszögezte a zsidó állampolgárság és a zsidó népszuverénitásának fejlődéséhez szükséges feltételeket és kodifikálta a vezér felelősségét a zsidó nép képviselőivel szemben. Ezek az utítások a zsidó életben hatalmas impulzust adtak a népek és alapvetően megváltoztatták társadalmi életének arculatát. Zsidó közvélemény alakult ki és a zsidó nép erejébe vetett hit alkotó örömet és határtalan áldozatkészséget ébresztett a zsidó ifjúságban. Ez a hit volt az, amely a mozgalomnak a vereségek napjaiban és a győzelmek napjaiban kitartást kölcsönzött. Hosszu és akadályteli utat kellett megjárni a negyven éven keresztül, amely az első kongresszustól elválaszt. A cél, a nép és ország teljes felszabadítását még nem értük el, de kétségtelen sikerekre mutathatunk vissza. Kis csoportként kezdtük; ma a mozgalom a zsidók millióit öleli fel, akik tövékeny részt vesznek a munkában. Midőn az újjászületés harci jelszavával a nép elé léptünk, a zsidó társadalom mértékadó körében ellenségesen és gunnyal fogadtak. Ma alig van ügyünknek ellensége a zsidó népben. Epp oly nagyok a változá-

sok is, amelyeket a cionizmus Erec Jisraélben idézett elő.

A jelentés a következőkkel fejeződik be:

Célunkat el fogjuk érni

— Minél nagyobb és érettebb lett a mozgalmunk, annál nagyobbak lettek az akadályok is a célhoz vezető uton, annál nagyobb ellenségeink gyűlölködése. Felvételünk fordulópontján véres zavargások vártak reánk és oly nehéz arcvonalba állítottak, amint az első kongresszus napjaiban nem gondoltunk. De elsősorban azóta, hogy Herzl az egész világ előtt kifejezést adott a nép államalkotó törekvéseinek, ma reálisan beszélnek a zsidó állam megszületésének lehetőségéről, ha jóval kisebb területen és kisebb tehetségekkel is, mint ahogy azt Herzl megálmodta. Egy új korszak küszöbén pillantunk vissza az utra, amelyet magunk mögött hagytunk. Ha most számadást adunk arról, amit az elmúlt két évben teljesítettünk, úgy elmondhatjuk magunknak és a zsidó népnek, hogy a helyes uton járunk. Mint eddig, ezután is rendíthetetlenül elvégezzük munkánkat és nem hagyjuk magunkat el-tántorítani az akadályoktól. Célunkat, amely ma a messzi távolban fekszik, el fogjuk érni!

Zárt ülésen tárgyalják a politikai kérdéseket

Weizmann nagyszabású politikai referatúrához és az exekutív jelentéséhez

A nemzetmondók konferenciája

A politikai vita tengelyében a felosztás feltételes elfogadásának, vagy feltétel nélküli elvetésének kérdése áll. Tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk a különböző frakciók és cionista vezető egyéniségek állásfoglalásáról ebben a sorsdöntő kérdésben. Megírjuk, hogy különböző frakciókhoz tartozó vezetők pártközi értekezlet összehívását határozták el, amely a „nemet“ mondók álláspontját volt hivatva körvonalazni. Az értekezlet tegnap összeült. Elhatározták a nemzetmondók blokkjának megalakítását, melyben résztvesznek Beri Katznelsohn, a palesztinai munkáspárt egyik prominens vezére, rabbi Meir Berlin, a Mizrahi világszövetség elnöke, Ussiskin és más vezető személyiségek. Az értekezlet elhatározta, hogy harcolni fognak mindazon határozati javaslat ellen, amely bármely felosztási terv mellett foglalna állást. Az értekezlet a következő kétségtelenül hatásos jelszót adta ki: „A cionista kongresszus fel van hatalmazva arra, hogy Palesztinát felépítse, de arra nem, hogy az országot felossza.“

kapcsolódóan meg kellett volna kezdődnie az általános vitának. Ugyanakkor a kongresszus napirendjén szerepelt a politikai bizottság megválasztása is, amelynek ezuttal megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítottak, miután erre a bizottságra várt a feladat, hogy a mozgalom nevében megfogalmazza álláspontját a királyi bizottság jelentésével és a felosztási tervvel szemben. A kérdés messzeható fontosságára és történelmi horderejére való tekintettel azonban a kongresszus úgy határozott, hogy a felosztás ügyének letárgyalását még előkészítés végett sem utalja át egy szűkebb politikai bizottság elé, hanem a kongresszus teljes egészében veszi át a politikai bizottság szerepét a nyilvánosság kizárásával, az összes delegátusok együttműködése mellett készítik elő a cionista világkongresszusnak a felosztással szembeni állásfoglalását.

A tegnapi plenáris ülésen úgy döntött tehát a kongresszus, hogy a politikai kérdések vitáját ezúton különválasztja az általános vitától. Ezután került a plénum elé a javaslat a kongresszusnak politikai bizottsággá való átalakulásáról. Két delegátus a javaslat mellett, kettő pedig ellene szólalt fel, majd a kérdést szavazásra tették fel és 285 szavazattal 115 ellenében elfogadták.

Tegnap délután félöt órakor a kongresszus, mint politikai bizottság megtartotta első bizalmas ülését.

Az amerikaiak nem szavaznak a felosztás ellen

Louis Lipski, az amerikai delegáció vezetője a cionista világkongresszuson és az amerikai cionista szervezet elnöke a Zsidó Távirati Iroda munkatársa előtt nyilatkozatot adott, kijelentve, hogy az amerikai küldöttség nem fog a felosztási terv ellen szavazni. Lipski nem hiszi, hogy a delegátusoknak akár tíz százaléka állna a felosztás feltétel nélküli elvetése mellett.

A Mizrahi határozottan a felosztás ellen foglalt állást

A kongresszussal párhuzamosan tartotta ülészeit a Mizrahi világkonferenciája, amelynek befejező ülésén résztvett Patterson ezredes is, a zsidó légio parancsnoka a világháborúban. Gedálja Publikának a politikai bizottság nevében beterveztett jelentése alapján a Mizrahi a következő határozatokat hozta, amelyek a Mizrahi minden delegátusára nézve kötelezők:

1. A Mizrahi világkonferenciája határozottan elvet minden, a hagyományos és történelmi Erec Jisraél felosztására irányuló tervet. A vallásos-nemzeti zsidóság semmilyen körülmények között nem érthet egyet az ország valamely részéről való lemondással, amelyet a mi Tőánk és prófétáink ünnepélyesen nekünk ígértek.
2. A Mizrahi kéri, hogy a mandátumot továbbra is tartsák érvényben úgy, ahogy azt a Népszövetség és Amerika garantálta.
3. A Mizrahi kategórikusan elutasítja a királyi bizottság azon állítását, hogy a mandátum keresztülvihető volna.

4. A Mizrahi megállapítja, hogy a mandátum hatalom nem kormányzott eddig a mandátum szellemének megfelelően és a közigazgatásnak a rendezővel szembeni magatartása, valamint a mandátum megvalósításának tervszerű ignorálása teremtették meg a mai kaotikus állapotokat.

5. A Mizrahi felhívja a mandatárius hatalmat, hogy olyan közigazgatást létesítsen Palesztinában, amely az országot a Balfour-deklaráció és a mandátum szellemének megfelelően irányítsa.

A határozati javaslat végül tiltakozik a bevándorlás megszorítása és a földvásárlás korlátozása ellen.

A kongresszus ünnepélyes megnyitó ülése, amelyről az Uj Kelet kiküldött munkatársának megkétszerezett jelentése számol be.

még soha nem állott annyira a diplomácia világ érdeklődésének középpontjában, mint ezuttal. A megnyitó ülésen résztvett a királyi bizottság vezetője, a berni angol követéség vezetője, valamint Belgium, Bolivia, Costa Rica, Dánia, Franciaország, Guatemala, Anglia, Jugoszlávia, Litvánia, Norvégia, Paraguay, Lengyelország, Svédország, Csehszlovákia és az Egyesült Államok konzuljai. Unnepezték a kongresszus kezdetét, midőn a zsidó nép felvonult a tiz cionista vezető, akik az 1897-es első baseli kongresszus delegátusai közül még életben maradtak.

A gyarmatügyi miniszter levele

A vendégek üdvözlése után Weizmann Chaim felolvasta Ormsby Gore gyarmatügyi miniszternek Genfből kelteztet és hozzáírt zett következő levelét:

„Kedves Dr. Weizmann!

Mint hallom, a berni angol nagykövetség jelen, úgyhogy a palesztinai mandatárius hatalom diplomáciai képviselője megadhatja át kongresszusunknak a szokott üdvözlést.

Mint hogy én éppen Svájcban tartózkodom, hogy a mandátum bizottság ülésén részt vegyek, magam kívánom ezt az üdvözlést tolmácsolni. En és kollégám tolmácsolata a legnagyobb érdeklődéssel fogjuk az Ön fontos tanácskozásainak eredményeit tanulmányozni.

Palesztina történelmében fordulópontot jelentünk és én remélem, hogy az Önök tanácskozásai széles perspektívát tartanak szemünk előtt, békét, prosperitást és Palesztina jó kormányzását fogják maguk után vonni, nagyobb jólétet az ország szes lakói számára és jó kapcsolatokat közössiégek között, amelyeknek érdekel szent földhöz fűződnek.

Vagyok az Ön odaadó híve Ormsby Gore

A Népszövetség főtitkárának levele

M. Avenol, a Népszövetség főtitkára, a következő táviratot intézte a kongresszushoz:

„Nem lévén abban a helyzetben, hogy meghívásunknak eleget tegyek és a kongresszus megnyitó ülésén résztvegyek, azon őszinte kívánságomnak akarok kifejezést adni, hogy a kongresszus tanácskozásai a cionista történelmek eme fontos fordulópontján oly szerencsés mederben haladjanak, hogy eredményhez vezessenek, amelyek az összes érdekelteket kielégítse.“

A munkahivatal üdvözlő irata

A nemzetközi munkahivatal igazgatója a következő levelet intézte a kongresszus vezetőjéhez:

„Kérem önöket, továbbítsák a kongresszus elnökéhez legőszintébb jókívánságaimat a kongresszus teljes sikere tekintetében. Tudom, mennyire súlyos döntések előtt áll az ezévi cionista kongresszus és ezért naponta fogok információit annak munkálatairól. Szeretnék azon reményemnek kifejezést adni, hogy a kongresszus döntései bármelyek is legyenek azok, előreviszik az önöket nyugtalanító Palesztina-kérdést olyan megoldás felé, amely alkalmas arra, hogy ezen ország egész munkás népének békét, erkölcsi és anyagi haladást biztosítson.“

Weizmann felolvasta ezután a genfi interparlamentáris szövetség, a Quekkerek nemzetközi szövetsége, a Nők Világszövetsége és az Union Mondiale de la Femme pour la Concorde Internationale üdvözlő táviratát. Üdvözölte továbbá a Vaad Leumi és a Histadruth Haikarim képviselőit, akik először jelentek meg a kongresszuson, majd külön üdvözölte a mozgalom nagy barátját, munkatársát és harcosát: Dugdale asszonyt, végül pedig a legfiatalabb delegátust, a delegátusok Benjaminját, aki először jelent meg a cionista világkongresszuson: lord Melchetet. E név hallatára a kongresszus hosszantartó éljenzésben tört ki.

Weizmann tartományi k... Phister ú... svájci szöve... nevében. Dr... zöket mondott

— Az em... gyakran erő... nyomás, am... zsidókkal... marhakereske... ráció óta ug... mindenütt sz... denek. Ha a... dalaikat ének... gunyt és me... riszteleket ez... akik exponát... lásuakat és sz... rám amalkid... leikhez és tar... lata, amely... és az ósrégi... hagyományul... vallása, kultu... kon állott ak... mi vonatkoz... A történelem... egyáltalán el... egyre inkább... szeritette. Sz... tek, amely a... a politikában... reket adott a... münk is jóhi... mazó tudósok

A zsidóg

— A zsidó... a svájci gett... mint egyebilt... gos falvai vo... polgárokkal... Minden hábo... boru is, amel... ta Európát... kába, amely... Svájc viszony... a nehéz idők... atos szellemi... antiszemizmiz... vétel is akad... hetem: az an... Csodáljuk a... lyei önköz... mazott, otti... dözöttel szár... tudjuk, men... nek szülei és... lalkoznak me... val, visszavim... szavezetni a p... ina meözögöz... fejlődéséből... intellektusa it... Különösen ör... egészen jelen... lesztinából.

— Talán eg... hogy a demok... ken a komor... dmeokráciába... szellem szab... megértés a... Büszkén mon... bad demokra... fog is marad... szellemet érz

Kö... Fo... Dis... a legma

FRA

Kögy... ság nyo... L. Pop

A svájci kormány üdvözlése

Weizmann megnyitó beszéde után a zürichi tartomány kormánytanácsának elnöke: dr. O. Phister üdvözölte elsönek a kongresszust a svájci szövetségi tanács és Zürich városa nevében. Dr. Phister többek között a következőket mondotta:

— Az emberekről alkotott véleményünket gyakran erőteljesen befolyásolja az első benyomás, amelyet ránk gyakorolnak. Az én első zsidókkal kötött ismeretségem azokkal a marhakereskedőkkel történt, akik több generáció óta ugyanazon a helyen kereskednek és mindenütt szeretetnek és tekintélynek örvendenek. Ha a házuk előtti lombsátorban héber dalokat énekeltek, ugye ezt a lakosságból nem gúnyt és megvetést váltott ki, hanem magas tiszteletet ezekkel az emberekkel szemben, akik exponált pozícióikban is megőrizték valóságukat és szokásaikat. Nagy benyomást tett rám annakidején a zsidó gyermekeknek szüleikhez és tanítóikhoz való mintaszerű kapcsolata, amely nyilván évezredek óta öröklődött és az ósrégi patriarchális időkbeli származó hagyományuk. Önök az ósrégi nép, melynek vallása, kultúrája és filozófiája már magas fokon állott akkor, mikor Európa fölött szellemi vonatkozásban még nehéz kód sulyosodott. A történelem elsodorta önöket szülőföldjükről, egyáltalán elvitte önöket a földről és ezáltal egyre inkább absztrakt gondolkodásra kényszerítette. Szellemileg magasan álló néppé lettek, amely a tudományban, az irodalomban, de a politikában és művészetben is kiváló embereket adott a világnak. A mi zürichi egyetemünk is jó hírrel részben az önök törzséből származó tudósoknak köszönheti.

A zsidógyűlölet távol áll a svájci ielektől

— A zsidógyűlölet nem svájci valami. Már a svájci getto sem állott sötét szük uccákból, mint egyebütt: Lengnau és Emdingen barátságos falvai voltak azok, ahol a zsidók a többi polgárokkal való egyenjogúsításukig éltek. Minden háború visszaesést hoz. Így a világháború is, amely a brutalitás uralma alá hajtotta Európát, a nemzeti és fajgyűlölet korszakába, amelyet már régen elmúltunk hittünk. Svájc viszonylag szerencsésen jutott át ezeken a nehéz időkön és ezért nem volt ama sajnálatos szellemi változásnak alávetve, amely az antiszemitizmust magával hozta. Ha ezalól kivétel is akad, ugye mégis nyugodtan ismételhetem: az antiszemitizmus nem svájci valami. Csodáljuk a kitartást és a bátorságot, amellyel önök azon a helyen ahonnan népiük származott, otthont akarnak építeni, törzsük üldözöttéi számára, új államot alapítani. Jól tudjuk, mennyire nehéz az embereket, akiknek szülei és ősei már évezredek óta nem foglalkoznak mezőgazdasággal és fizikai munkával, visszavinni a földre és megrögzíteni, visszavezetni a paraszti és munkás céhbe. Palesztina mezőgazdasági kultúrájának hatalmas fejlődéséből látszik azonban, hogy a zsidó nép intellektusa itt is termékenyen érvényesül. Különösen örülünk annak, hogy a svájci ipar egészen jelentős megrendeléseket kapott Palesztinából.

— Talán egyik legelső feladata Svájcnak az, hogy a demokrácia gondolatát átmentse ezeken a komor időkön egy derűsebb jövőbe. A demokráciában virágzik a tolerancia és a szellem szabadsága, de virágzik a részvét és megértés a kisebbségek és üldözöttek iránt. Büszkén mondjuk, hogy a mi Zürichünk a szabad demokratikus szellem otthona maradt és fog is maradni. Remélem, hogy önök ezt a szellemet érzik és ennek keretében kellemes

napokat fognak itt eltölteni. A szövetségi tanács, a kormánytanács, Zürich városa a kongresszus tanácskozásaihoz sikert kíván, itt Zürichben tanácskozásaihoz, távolkeleten pedig tetteiknek, hogy a földhöz és röghez való visszatérés által a régi népből egy új és fiatal életerős és életvidám nép szülessék meg."

Jichak Grünbaum emlékbeszéde Szokolovról

A kongresszus megnyitó ülésének utolsó fejezete Jichak Grünbaumnak Nachum Szokolovról tartott nagy beszéde volt, amelynek keretében Jichak Grünbaum kimerítően ismertette Szokolov életét, cionista és irodalmi munkásságát s a cionista mozgalomban vitt vezető szerepét. Jichak Grünbaum monumentális emlékbeszédét a kongresszus megilletődve hallgatta végig.

Ne félj a napszúrástól

NIVEA

megvéd.
Az egyenletes szép lesülés titka.

Állig fegyverben

Amerika Achilles-sarka Alaszka, mely észak felől jövő bármely támadással szemben teljesen védetlen

Washington, augusztus 6. Az amerikai nemzeti repülőnap alkalmából kimutatást tettek közzé az amerikai légi haderő és a haditengerészet repülőgépeinek számáról. E kimutatás szerint a létszám a következő: 902 szárazföldi hadirepülőgép, 742 közlekedési és kiképzőgép, 954 harci vízirepülőgép és 800 egyéb vízirepülőgép. Mind a szárazföldi, mind a vízirepülőgépek számát tetemesen növelik a közeljövőben. Két év múlva az amerikai hadirepülésnek 2320, a haditengerészeti repülésnek pedig 1910 gépe lesz.

Dimond alaszki képviselő a washingtoni képviselőház hadügyi vitájában kimutatta, hogy az Egyesült Államok Achilles-sarka Alaszka, mely észak felől jövő bármely támadás vagy betöréssel szemben teljesen védetlen. Hatalmas területét, mely az Egyesült Államoknak együtöde, alig háromszáz főnyi katonaság védi, tengeri és légi hadereje egyáltalán nincs, a betörő ázsiai haderő kitünő támpontot kap az invázióhoz a Kleuti szigeteken annál inkább, mert Alaszka legtávolibb pontja mindössze 90 kilométerre van Szibériától és ha az ellenség egyszer megvetette a lábát Alaszkaiban, onnan nem lehet többé kiszorítani. Baldwin szerint, mondotta a szónok, Anglia határa a Rajna, ennek példájára az Egyesült Államok védelmi vona-

la a Csendes-óceán közepén vonul át a Hawai szigetektől északra Alaszkaig és délre a Panama csatornáig. Sürgősen javasolta, hogy a Ház szavazzon meg kétmillió dollárt légi támpont építésére Alaszkaiban.

Gulkin képviselő hozzáfűzte, hogy Roosevelt elnöknek is ilyen aggodalmi lehetetek, midőn megalapította a Matanuska völgyi telepet Alaszka szűz földjének beépítésére. Az államkincstár tizenegyszer dollárt költött minden egyes telepes családra és legnagyobb részük néhány hónap múlva hazaszökött, midőn megtudta, hogy nemcsak a jeges sarki viharokkal, hanem a japán szuronyokkal is dacolni kellene.

A Newyork Herald Tribune szerint Norman Davis, Roosevelt elnök leszerelési szakértője, Londonból visszatérve, az Egyesült Államok hadihajóépítési tevékenységének fokozását ajánlotta az elnöknek, hivatkozással Anglia építési terveire. Davis főként azt tanácsolja, hogy Amerika a jelenleg épülő két óriási csatahajón kívül, három újabb nagy csatahajót építsen, amit azzal indokol, hogy az angol amerikai tengeri haderő nagyméretű fejlesztése a béke fontos szilárdító tényezője volna.

SELECT MOZGÓ
MA, PREMIER!

LORETTA YOUNG ROBERT TAYLOR
ideális művészpár egyetlen filmje:
Egy szobalány naplója
Egy szobalány érdekes életének regénye.

A „romák” és cigányok harca egy képviselői mandátumért

Szemtől szembe a cuzista romák és a gerinces cigányok. Amikor a cigányok is politizálni kezdenek

Bucuresti, augusztus 6. A napokban zajlott le nagy dárídó közepette a romániai cigányok vajdájának a megválasztása. Helyesebben a romániai „romák” választották meg a „sas”-ukat. A „sas”-t Al. Niculescunak hívják, hatalmas terméti, fekete képű, göndör, gyapjashaju legény, foglalkozása: zöldségnagykereskedő.

A „nagysas” letérdepelt Lazurica arhimandrita előtt, aki papi palástban, ezüstveretű keresztet a kezében szentelt olajjal kente fel „sas”-nak a zöldséges angroszistát. Nagy bankett következett, patakokban foly a bor s százával hozták a mititejt... a cigányok pedig...

Könyvek Folyóiratok Diszertációk
a legmodernebb kivitelben készítenek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Baros L. Pop 10. Telefon: 2-61.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ orth. zsidó
leánynevelő intézete - internátusa
Oradea, Str. Ep. Clotogariu 8. A város központjában. Tágas parkos udvar. — Az 1937—38. iskolai évre a beiratás megkezdődött. A növendékek kitünő ellátáson kívül szakszerű előkészítésben részesülnek a bentlakó diplomás tanárnok útján. Az intézetben tenisz- és korcsolyapálya! Zenei kiképzés! Idegen nyelvek! Méréselt díjak! Kitünő referenciák! Prospektus! Telefonszám 11.

A politika

A fölkenésnek egyébként kimondottan politikai jellege volt. Al. Niculescu a „nagysas” mellett nagy kampóskereszt díszelgett s a bankett során Gogát meg Cuzát éttették a füstösök.
Lazurica Arhimandrita kenetteljes szavakkal mondotta:
„Goga Oktavian a mi szentünk, akit a romák egész népének imádnia és követnie kell.” De mint jó cuzistához illik, Lazurica atya a zsidókba is belekötött:

Hol van a kutya eltemetve?

— A zsidók, akik a kommunistákkal és más baloldali pártokkal szövetségesek, bejutnak mégis a parlamentbe, meg a községi tanácsokba... 120.000 róma-választó van ebben az országban — folytatta Lazurica, mutassuk meg, hogy mi is nyomunk valamit a latba... olvadjunk fel érzésben és gondolatban a nemzeti keresztény párt ideológiájával és... adjuk ennek a pártnak szavazatainkat... ha a többi pártok pénz és italt kínálnak föl a romáknak, szavazataikért, fogadjuk el a pénzt s igyuk meg az italt, de a szavazó pecsétet nyomjuk rá a nemzeti keresztény párt jelére... mert, aki nem így cselekszik, az nem más, mint „fekete zsidó” és a bolygó zsidó sorsára jut.

Amaro-Them

A beszédet le is hozta a „Tara Noastra” „Amaro Them” című cigánynyelvű kiadása, a cuzisták cigánynyelvű hivatalosa: „Tara Noastra” (A mi országunk) cigány fordításban: „Amaro Them”.
Eszerint a Cuzza-Goga-féle kartell kibővült Lazuricával. A cigányokról különben régen kiderült, hogy árják s az is kiderült, hogy a gogo-cuzista-párt vezetői között jelentős számú róma foglial helyett. És emellett Lazurica meg Niculescu, a nagysas, képviselők akarnak lenni.

A cigányok pártja

A gogo-cuzisták a közelmúltban lezajlott községi és megyei választásokon kb. 220.000 szavazatot nyertek. Amennyiben nem vonjuk kétségbe Lazurica Arhimandrita kijelentését, hogy a romák 120.000 szavazattal rendelkeznek, amelyek a cuzisták szavazatait szaporítják, kiderül, hogy a nemzeti keresztény párt szavazatainak több, mint a fele cigány szavazat.
Lazuricaék integrális nacionalizmust akarnak és közben külön szervezkednek, „sas” választanak maguk fölé. Lazurica a romák szellemi vezére, megállapítja, hogy a cigányok, pardon a romák, minden bajáért a zsidók a hibások.
A vályogvetők, a zenészek, a patkókovácsok, a sátoros vándorcigányok, az üstfoltozók és a lótolvajok megtalálják végre azt a politikai organizációt, ahol a legjobban érzik, mert érezhetik magukat.

A holló és a sas

Am vannak Romániában öntudatos és gerinces cigányok is, akik nem sást, hanem régi tradícióikhoz híven vajdát választottak maguk fölé és akiknek a madara a holló és nem a sas.
Egyelőre farkasszemmel néz a két tábor: a sas és a holló. A cigányok lenézik az áruló romákat, akik szégyellik a fajtájukat s egy képviselői mandátumért el szándékszanak adni az egész cigánynépet.
A főrenégát Lazurica, meg Niculescu a „nagysas” nem is mernek személyi-gárda nélkül kimenni az uccára: a cigányok véres bosszút esküdtek ellenük, mert a bőrükön vásárt csináltak Gogával.
Sőt, most már ők is aspirálnak képviselői mandátumra...
A holló és a sas összekaptak a koncon... És ebből olyan csetepaté lesz, amilyent még nem látott Európa. (—)

— Idősebb embereknél, kiknek székletete rendellenes és fájdalmas, sokszor már napi 3—4 evőkanál természetes „Ferenc József” keserűvíz is meghozza a normális bélkiürülést és a kielégítő anyagcserét s így jelentős megkönnyebbülést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Dr. Fried Mihály:

Hozzászólás az erdélyi zsidó értelmiségi találkozéhoz

Az utóbbi évek gazdasági és szellemi krízise által elszenvedett veszteségek után Erdély zsidóságának intellektuális erői ismét tömörülni kezdenek. Célul tűzték ki a mi zsidó és kisebbségi öntudatunknak belső megerősítését, energiánk egységes összefogását s az önvédelmi eszközöknek a megteremtését.

Több jel már régebből arra mutat, hogy az erdélyi zsidóság át van hatva az akarástól belső szakadásait áthidalni, összes erőit egyesíteni és éppen ezeknek a jelenségeknek a spontánossága igazolja, hogy ez mennyire eleven szükségletnek felel meg. Ennek a folyamatnak a vonalán a tervezett találkozó kétségtelenül jelentős mozzanatot képez, amelyet éppen ezért ószinte örömmel kell üdvözölni.

Nem kívánok hozzászólásomban a találkozói egész feladatkörére kiterjeszkedni, csupán egyetlen gondolatlan akarok foglalkozni, amelyet a felvetett erdélyi zsidó tanulmányi kör tervezete ébresztett bennem.

Mindez a kutató munka, adatgyűjtés, szorgos tanulmány, melynek a fontossága oly maradóképpen lett a hozzászólások során kiemelve, igazi érték akkor lesz, ha széles népkincs fog válni. Nem az a cél, hogy rozoga könyvtárcsok papírhalmazok porosodjanak és nem elég pár tudnivaló embernek még alaposabb tudása, hanem terjeszteni kell a tudást, tovább kell adni, öregek a fiataloknak, tudósok a tömegeknek, centrum a vidéknek. Mert ezt várják a széles néprétegek az értelmiségektől. Ezek a rétegek tudatában van, hogy ismereteik nagy hiányosságainak. Az iskola még ma is nagyon keveseknek a privilégiuma és azok is, akik a szerencsésebbek közé tartoznak és végzettséget tudnak felmutatni nyíltan vallják be, hogy az, amit az iskolából magukkal hoztak nem elegendő az igazi élet-problémák áttekintéséhez és helyes értékeléséhez.

Különösen áll ez a zsidóságra. Zsidó nevelő hálózatunk kisméretűsége a zsidó tartalmat, a zsidó és kulturális társadalmi vonatkozásokat csak nagyon kevesek részére teszik hozzáférhetővé. Tanuló ifjúságunknak a zóma az iskolán keresztül egyáltalán nem kerül kapcsolatba a zsidó lét problémáival, csak érzékelni a létet a hétköznapi komor ternekeként. Szeretné szervezettebbé tenni magában a zsidóságot, a kényszer zsidónak lenni érényé változtatni. De kísérletei meddők maradnak.

Adjatok nekünk tanítókat, küldjétek nekünk előadókat, rendezzék nekünk tanfolyamokat, — hangzik el mindenfelől a követelés, hogy, — hogy ki tudjuk emelni magunkat ebből a magunkraült tetelenségéből.

Fáj ennek az ifjúságnak, hogy spontán lelkesedéssel fakadó tömörülései oly gyakran fájnak el rómi- és ping-pong-társaságokká. Szünetelt, hogy minden ősz elején remek kulturális és társadalmi programokat állít össze és minden idény végén nem támasztotta alá akarásukat a külső segítség, talán nem is volt ki nyújtja, vagy nem tudták, hogyan nyújtsák.

A zsidó értelmiségi találkozóknak egyik legényesebb feladata kell, hogy legyen ennek a problémának a megoldása és ezért szükségesnek tartom, hogy részletes megtárgyalás alá kerüljön egy zsidó szabadegyetemnek a gondolata. Ez kell, hogy új mozgásba lendítse Erdély zsidóságának kulturális és társadalmi életét.

Erdély összes zsidó intellektuális erőinek a közreműködésével meg kell rendezni évente valamelyik városban, vagy üdülőhelyen egy párhetes szabadegyetemi tanfolyam-sorozatot, amelyre az összes erdélyi városok elküldenek ifjúsági és nemifjúsági értékes elemeket. A szabadegyetem előadásainak az anyaga felölelné egyaránt a zsidó szellemtudományokat, mint zsidó történelem, irodalom, filozófia, stb. és a mai zsidó lét problémáit és feladatait, mint mai zsidó szociológia, más országok zsidóságának megismerése, a mi kutatómunkánk, társadalmi feladataink, stb.

Kétség nem fér hozzá, hogy Erdély minden sarkából felvonulnának a hallgatók. A jegyzetfüzetek oldalai egymásután telnének meg sűrű sorokkal, a tudás érzése friss optimizmussal töltene meg a hallgatókat és mindenki a gazdagodás örömeivel térne közösségéhez vissza. És továbbadnám mindazt, amit ebből az erdélyi Jabnebből magával hozott, hallgatóknak akik hálással lesznek érte és akik eddigben fognak a zsidó közösség frontján helytállni. Azonos gondolatok fognak így végigáramlani az erdélyi zsidóságon, azonos gondolatokból azonos tettek fognak fakadni. Ez lesz az eszköz, amely meg fogja övni a tervezett tanulmányi kört a klasszikus zártaságtól s tagjait attól, hogy szobatudósok váljanak. A szabadegyetemen keresztül fog megindulni a széles hullámszerű, amely egyre nagyobb körökre fog kiterjedni.

Kik lesznek az előadók a szabadegyetemen?

Maga az erdélyi zsidóság fogja őket nyújtani. Mert vannak.

Vannak tudósok, eldugott vidéki zugokban is, akik boldogan állítanák egész év intellektuális munkájukat annak a szolgálatába, hogy a szabadegyetemen megtartandó 2-3 előadásra felkészüljenek. Ma semmi nem kapcsolja őket a szélesebb zsidó közösséghez, erők paragon hevernek és felmorzsolódnak a vidéki élet sivatárságában. Vannak fiatalok, akiknek elég egy pár buzdító szó és készek éjszakákból órákat lelopni, hogy a vállalt feladatnak becsülettel eleget tegyenek. Vannak tudósok, akik követnék meghívásukat és megosztanák velünk azt, amit más országokban szerencsésebb körülményektől támogatva külföldi csempék felhalmoztak.

Es vannak az erdélyi zsidó közélet terén dolgozó gárdának régi és új harcosai, akik át tudják adni mindazt a tapasztalatot, ami a

tevékenységük során leszürodött.

Mindez megvan, csak egy marékba kell fogni, egy gyújtópontba kell állítani és már kijutottunk a bennünket fenyegető kulturagóniából.

Mindezt fel kell vetni a találkozón és a közvetlen, azonnali teendők megbeszélése mellett ki kell dolgozni azt a munkatervet, amelynek segítségével egy megfelelő időpontra, de nem később, mint a jövő nyáron, meg lehet valószínűsíteni a zsidó szabadegyetem gondolatát.

Óriási mértékben fogja a szabadegyetem megvalósítása az erdélyi zsidóság presztizsét a világ zsidósága előtt emelni, amely nem fogja tőle erkölcsi sőt, talán anyagi támogatást sem megtagadni.

A szabadegyetem lesz a mi kisebbségi sorsunknak a Jabneja és a mi a legbensőbb értékeinket fogja felszínre hozni és nagyvá tenni. Nemrég ajánlotta Iorga Iasiban, hogy román „szigeteket” kell az „idegen” Iasiban emelni, ahol a legtisztább románságot kell majd ápolni. Mennyivel inkább van nekünk szükségünk hasonló szigetekre, nekünk kik sehol otthon nem vagyunk.

Akarattal és munkakészséggel sokat és nagyot lehet itt alkotni, amely megfogja örökíteni az erdélyi zsidóság nevét.

KÖZGAZDASÁG

Papirpénzre cserélik be a váltópénzeket

Bucuresti, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi sajtó mind gyakrabban foglalkozik azzal a tarthatatlan helyzettel, amely a váltópénzek forgalma terén uralkodik. Azok a sorozatos pénzhamisítási esetek, amelyek az utóbbi hónapokban napfényre kerültek, teljes mértékben feltárták a mai váltópénzrendszernek minden hibáját és hiányát is. Ha figyelembe vesszük, hogy 200 millió lej hiány ötmilliórd lejre rugó váltópénz van forgalomban, melynek egy igen tekintélyes része hamis, akkor tudatában lehetünk annak a széleskörű hamisítási iparnak is, amely nemcsak az államkincstárt károsította meg eddig is igen érzékenyen, hanem a pénzforgalom terén a nagyközönségnek felférhetetlen veszteségeket és zavarokat okozott.

Ezeket az anomáliákat a kormány csak annyiban iparkodott segíteni, hogy időnként kivonja a forgalomból a váltópénzeket és ujjakkal helyettesíti azokat. Ezzel azonban a baj tulajdonképpen gyökeréig nem ér el, hiszen a kincstár gondoskodni tud ugyan arról, hogy a visszaváltásnál hamis pénzzel ne fizessenek az államnak, de nem tud már gondoskodni arról, hogy a tájékozatlan közönség ne legyen kényte-

len ezeket a hamis pénzeket elfogadni. Az anomáliákat csak úgy lehet véglegesen megszüntetni, ha lehetetlenné tesszük, vagy legalább is igen meglehetősen a pénzhamisítást.

Ezt a mai váltópénzek mellett elérni nem lehet. Az eddigi váltópénzrendszernek a primitívek voltak ahhoz, hogy hamisításuk nagyobb gondot okozott volna azoknak, akik vállalták ennek a rizikóját. Kérdéses, hogyha a kormány a jövőben kisebb alakú és nehezebb kivitelű váltópénzeket hozna forgalomba, tételekre tudná ezzel kárhözváltani azt az iparágat, amely a hamisításra berendezkedett.

A fővárosi sajtó most azt sürgeti, hogy a 100 lejes és 250 lejes váltópénzeket teljesen vonják ki a forgalomból és helyettesítsék állami papirpénzzel. Természetesen, ezzel a kincstár és a jegybank közötti viszony semmiben sem módosulna, a papirpénzt a kincstár és nem a Banca Nationala bocsátja ki és így ezekért a papirpénzekért a jegybank nem is felelős. Hírek szerint a kormányban is visszhangra talált ez a javaslat, melynek keresztülvitele esetén a ma uralkodó anomáliákat tulajdonképpen részben meg lehetne szüntetni.

Rövid üzleti hírek

A központi gabonaértékesítési hivatal vezetése legutóbbi ülésén 16.000 tonna buza kivitelét engedélyezték. Foglalkozott a bizottság a chisinaui pékeknek a lisztárak minimálizálása miatt beadott fellebbezésével is, döntés azonban nem történt.

Clujon új Belgmann-csőgyár alakult, amely közelebbről már meg is kezdte tevékenységét. A vállalat az 500.000 lejes alaptőkével Clujon már korábban megalakult Concordia rt. keretei között fog működni.

Bucuresti híradás szerint a pénzügyminiszter általános adóügyi reform megvalósításának lehetőségét tanulmányozza, amit még a következő költségvetés összeállítása előtt végrehajtanának.

A bőrgyárak és tímármesterek beadványt intéztek a kereskedelmi minisztériumhoz, melyben a luc- és cserkereg exportjának a betiltását kérik arra való tekintettel, hogy a kőregtermelők az árut külföldre viszik, holott beföldön ebben a cikkben hiány van és az áruk rohamosan felszöknek.

„Rubberit” cégnevezéssel Clujon strada Memorandului 6. sz. a 500.000 lej befizetett társastőkével közkereseti társaság alakult, amely gummiárúk, sebészeti cikkek, rövidárúk és toiletté cikkek engros és detail kereskedéssel foglalkozik. A közkereseti társaság tag-

jai Löblné Bernat Gizella és Löbl Sándor, akik a céget egyénileg is jegyzik.

Lettorszában az erdélyi minisztérium elhatározta, hogy az erdélyi erdészetet erősen korlátozni fogja. Az előző kampányban 5.466.000 köbméter gömbfa kitermelését engedélyezték, ténylegesen döntött azonban 6.266.000 köbméter. Az 1937-38. termelés időnyre 4 millió 865.000 köbméter gömbfában állapították meg a kontingenst és a túlermelést radikális eszközökkel fogják megakadályozni.

Franco Romana biztosító társaság Timisoara Erdély és Bánát részére aligazgatóság felállítását határozta el. Az aligazgatóság vezetésére Lengyel Mózes, a társaság központi aligazgatója kapott megbízást.

S. A. pentru Comerțul de Lemne din Arad, fakeskedelmi cégnél az elhalt dr. Krausz Gyula helyett dr. Iuliu Givulescu választott az igazgatóságba.

Moara Soc. An. Minele Șofecani Ticu közegében működő malmát sistemátikus malomnak minősítette a buzaértékesítő bizottság.

A letéptéztár ellen számos panasz merült fel, hogy a letétbe helyezett összegek visszafizetését csak hosszú hónapok után eszközöl és így az elmult év folyamán a pénztárnál több 100 millió lej gyűlt össze. Az Ugir most beadvánnyal kérte a pénzügyminisztériumot, utasítsa a letéptéztárt, hogy a nála letétbe helyezett összegeket az államszámveteli törvény-

ben előírt 8 nap alatt fizesse vissza, amennyiben az összegeket a bíróság feloldotta.

A központi bélyegbizottság újabb a következő határozatot hozta: A konverziós törvény 75. szakasza értelmében a törvény alkalmazása ügyében beadott nyilatkozatok, kérelmek és perrendtartási akták bélyegmentesek. Azok az igazolványok azonban, amelyek az igazolvány, hogy valaki nem kért konverziót, nem tartoznak a 75. art. kedvezményei alá és így bélyegkötelesek.

A tisztviselői nyugdíjalappal bíró vállalatok körében mozgalom indult meg, hogy ezen alapok kezelésére együttesen próbáljanak egy önálló biztositó intézetet felállítani, hogy ezáltal elkerülhessék, hogy ezen alapjaikat államossítsák. A terv szerint az új intézetnek november 27-ig meg kell alakulnia. Az Ugir most körlevélben hívta fel tagvállalatait, hogy nyilatkozzanak az akcióval szembeni állásfoglalásukat illetően.

A hivatalos francia kimutatások szerint a Romániai faipari termelvények árai cif Marsaille július 8-án a következők voltak: fenyő-fűrészárú sub normal minőség 59 shiling, tombant minőség keskeny 61 shiling, zsuzalóárú 50 shiling, Madrier tombant 5-8 mtr. 55 shiling, donga prima minőség 745-958 frank, donga II. osztályú 532-745 frank.

Az S. A. Forestier Lomas igazgatóságában a legutóbb megtartott közgyűlésen a következők választottak be: Dimitrie Gnicu, Andrei Corceanu, Tancred Constantinescu, dr. V. Tilea, N. Budărăscu, C. Mardăloescu, Sohr Sándor, Kemény György és E. Buchmann.

A Cluj Primaria korábban árlejtést tartott a város területén működő benzinkutak bérletére 5 havi időtartamra. Az árlejtés eredményeképpen kiadták 3 benzinkutnak koncesszióját: strada Regina Maria és Piata Mihai Viteazulon működő kutakra a Cluj Petrol cégnek, míg a Calea Regele Ferdinandon az Urania palota előtt levő kutra dr. Weinbergernek. A fennmaradó 5 kutra augusztus 17-én új árlejtést tartanak. Ez alkalommal adják bérbe a Regele Carol II. uton levő 3 benzinkutat, valamint az Opera előtt létesítendő és a Calea Motiloron már működő kutakat.

Mi újság az adófronton?

A repülőbélyeg alap az ügynököket alkalmazóknak minősíti és a nekik kifizetett jutalékok után kéri az alkalmazotti fizetésekre vonatkozó repülőbélyegilleték leróását. Aradon a repülőbélyeg ellenőrök figyelmeztették a vállalatokat, hogy egyelőre nem vesznek fel ily esetekben kihágási jegyzőkönyvet, azonban követelik, hogy 1936 áprilisig visszamenőleg az illetéket pótlólag röjadjék le.

A pénzügyminisztérium pénteken közzétette a repülőbélyeg alap az ügynököket alkalmazóknak minősíti és a nekik kifizetett jutalékok után kéri az alkalmazotti fizetésekre vonatkozó repülőbélyegilleték leróását. Aradon a repülőbélyeg ellenőrök figyelmeztették a vállalatokat, hogy egyelőre nem vesznek fel ily esetekben kihágási jegyzőkönyvet, azonban követelik, hogy 1936 áprilisig visszamenőleg az illetéket pótlólag röjadjék le.

A pénzügyminisztérium rendeletileg utasította a behajtási pénzügyigazgatóságokat, hogy az adók fizetésénél minden feltétel nélkül fogadják el a fizetési eszközök azokat a kincstári bonokat, melyeket a kincstári szállító vállalatok kaptak az állammal szembeni követeléseik kiegyenlítésére.

Az adóbehajtással megbízott pénzügyi közegek utasítást kapnak, hogy csak az adótarozás arányában eszközölhetnek foglalásokat. Ezzel a rendelkezéssel annak akarják elejét venni, hogy az adóvégrehajtók kisebb összegű adótarozásokban ne foglalhassanak le a tartozás összegét többszörösen meghaladó vagyontárgyakat.

Az egyenes adó központi bizottsága, amely a pénzügyminisztérium kebelében működik, elrendelte, hogy azok a részvénytársaságok, amelyek bérházak kihasználásával foglalkoznak és egyedüli jövedelmüket a bérjövdelem képezi, kifejezetten csak házáddal rovasanak meg. Egyes pénzügyigazgatóságok u. i. ezeket a részvénytársaságokat kereskedelmi adóval rótták meg.

Euro

Hogyan

Heyder-pasa állon...
dui a háló- és étke...
szereit anatóliai...
anová másnap dé...
meg. A Márvány te...
ét pompás kertekke...
ken, gondosan meg...
mőcsöskön kereszt...
fél. Hajnalban kop...
zánk, amely egész...
Atafürk azonban...
termeszetnek és ug...
főjőbe — amelye...
harkanyjak legelő...
belső virágó mező

Az ankarai pályá...
autobuszok elégán...
tos uton percek...
„Ankara” stáldó...
grocnok német fr...
gadják az idegent...
lok, írószoft, doh...
„Kefe”jük, hogy...
vagyunk. Ragyogó...
zálloda teraszáró...
gyes város egyik...
szemben a parlam...
az egész főváros...
a szultánuralom...
rás oldalon Kemal...
derült új főváros...
rossz közeleivel...
gével és váromnia...
rákkal szegélyez...
várdókkal, parkó...
modern palotákka...
tervei szerint 11...
remtett itt egy k...
most kell az egé...
Drezda új városne...
zépén a német a...
pázsítávok vála...
aszfaltutat. J...
bankpalotákat...
lakóházak szegély...
járók aszfalttal...
magas, dombos...
mok hatalmas pa...
itt jelték ki az...
man nagyszerű...
városra. Nem me...
más mellett a köv...
vezet fel a köztá...
hoz, amely az új...
nyag díszkert szé...
egyszeri, sima...
tor székházára...
uralkodik az egé...
nép imádja, ami...
denfelé — mar...
arcképeivel és sz...
kes, hogy a na...
jár és portrén is...
Az elég nagy a...
tezéseknél feláll...
egyenruhás rend...
ellen kis emyősz...

Az ankarai pályá...
autobuszok elégán...
tos uton percek...
„Ankara” stáldó...
grocnok német fr...
gadják az idegent...
lok, írószoft, doh...
„Kefe”jük, hogy...
vagyunk. Ragyogó...
zálloda teraszáró...
gyes város egyik...
szemben a parlam...
az egész főváros...
a szultánuralom...
rás oldalon Kemal...
derült új főváros...
rossz közeleivel...
gével és váromnia...
rákkal szegélyez...
várdókkal, parkó...
modern palotákka...
tervei szerint 11...
remtett itt egy k...
most kell az egé...
Drezda új városne...
zépén a német a...
pázsítávok vála...
aszfaltutat. J...
bankpalotákat...
lakóházak szegély...
járók aszfalttal...
magas, dombos...
mok hatalmas pa...
itt jelték ki az...
man nagyszerű...
városra. Nem me...
más mellett a köv...
vezet fel a köztá...
hoz, amely az új...
nyag díszkert szé...
egyszeri, sima...
tor székházára...
uralkodik az egé...
nép imádja, ami...
denfelé — mar...
arcképeivel és sz...
kes, hogy a na...
jár és portrén is...
Az elég nagy a...
tezéseknél feláll...
egyenruhás rend...
ellen kis emyősz...

Az ankarai pályá...
autobuszok elégán...
tos uton percek...
„Ankara” stáldó...
grocnok német fr...
gadják az idegent...
lok, írószoft, doh...
„Kefe”jük, hogy...
vagyunk. Ragyogó...
zálloda teraszáró...
gyes város egyik...
szemben a parlam...
az egész főváros...
a szultánuralom...
rás oldalon Kemal...
derült új főváros...
rossz közeleivel...
gével és váromnia...
rákkal szegélyez...
várdókkal, parkó...
modern palotákka...
tervei szerint 11...
remtett itt egy k...
most kell az egé...
Drezda új városne...
zépén a német a...
pázsítávok vála...
aszfaltutat. J...
bankpalotákat...
lakóházak szegély...
járók aszfalttal...
magas, dombos...
mok hatalmas pa...
itt jelték ki az...
man nagyszerű...
városra. Nem me...
más mellett a köv...
vezet fel a köztá...
hoz, amely az új...
nyag díszkert szé...
egyszeri, sima...
tor székházára...
uralkodik az egé...
nép imádja, ami...
denfelé — mar...
arcképeivel és sz...
kes, hogy a na...
jár és portrén is...
Az elég nagy a...
tezéseknél feláll...
egyenruhás rend...
ellen kis emyősz...

Az ankarai pályá...
autobuszok elégán...
tos uton percek...
„Ankara” stáldó...
grocnok német fr...
gadják az idegent...
lok, írószoft, doh...
„Kefe”jük, hogy...
vagyunk. Ragyogó...
zálloda teraszáró...
gyes város egyik...
szemben a parlam...
az egész főváros...
a szultánuralom...
rás oldalon Kemal...
derült új főváros...
rossz közeleivel...
gével és váromnia...
rákkal szegélyez...
várdókkal, parkó...
modern palotákka...
tervei szerint 11...
remtett itt egy k...
most kell az egé...
Drezda új városne...
zépén a német a...
pázsítávok vála...
aszfaltutat. J...
bankpalotákat...
lakóházak szegély...
járók aszfalttal...
magas, dombos...
mok hatalmas pa...
itt jelték ki az...
man nagyszerű...
városra. Nem me...
más mellett a köv...
vezet fel a köztá...
hoz, amely az új...
nyag díszkert szé...
egyszeri, sima...
tor székházára...
uralkodik az egé...
nép imádja, ami...
denfelé — mar...
arcképeivel és sz...
kes, hogy a na...
jár és portrén is...
Az elég nagy a...
tezéseknél feláll...
egyenruhás rend...
ellen kis emyősz...

Az ankarai pályá...
autobuszok elégán...
tos uton percek...
„Ankara” stáldó...
grocnok német fr...
gadják az idegent...
lok, írószoft, doh...
„Kefe”jük, hogy...
vagyunk. Ragyogó...
zálloda teraszáró...
gyes város egyik...
szemben a parlam...
az egész főváros...
a szultánuralom...
rás oldalon Kemal...
derült új főváros...
rossz közeleivel...
gével és váromnia...
rákkal szegélyez...
várdókkal, parkó...
modern palotákka...
tervei szerint 11...
remtett itt egy k...
most kell az egé...
Drezda új városne...
zépén a német a...
pázsítávok vála...
aszfaltutat. J...
bankpalotákat...
lakóházak szegély...
járók aszfalttal...
magas, dombos...
mok hatalmas pa...
itt jelték ki az...
man nagyszerű...
városra. Nem me...
más mellett a köv...
vezet fel a köztá...
hoz, amely az új...
nyag díszkert szé...
egyszeri, sima...
tor székházára...
uralkodik az egé...
nép imádja, ami...
denfelé — mar...
arcképeivel és sz...
kes, hogy a na...
jár és portrén is...
Az elég nagy a...
tezéseknél feláll...
egyenruhás rend...
ellen kis emyősz...

Az ankarai pályá...
autobuszok elégán...
tos uton percek...
„Ankara” stáldó...
grocnok német fr...
gadják az idegent...
lok, írószoft, doh...
„Kefe”jük, hogy...
vagyunk. Ragyogó...
zálloda teraszáró...
gyes város egyik...
szemben a parlam...
az egész főváros...
a szultánuralom...
rás oldalon Kemal...
derült új főváros...
rossz közeleivel...
gével és váromnia...
rákkal szegélyez...
várdókkal, parkó...
modern palotákka...
tervei szerint 11...
remtett itt egy k...
most kell az egé...
Drezda új városne...
zépén a német a...
pázsítávok vála...
aszfaltutat. J...
bankpalotákat...
lakóházak szegély...
járók aszfalttal...
magas, dombos...
mok hatalmas pa...
itt jelték ki az...
man nagyszerű...
városra. Nem me...
más mellett a köv...
vezet fel a köztá...
hoz, amely az új...
nyag díszkert szé...
egyszeri, sima...
tor székházára...
uralkodik az egé...
nép imádja, ami...
denfelé — mar...
arcképeivel és sz...
kes, hogy a na...
jár és portrén is...
Az elég nagy a...
tezéseknél feláll...
egyenruhás rend...
ellen kis emyősz...

Európa főváros Kisázsia közepén

Hogyan csinált Kemal pasa európai fővárost Ankarából

Sztambul, augusztus

Heyder-pasa állomásáról este 7 órakor indul a háló- és étkezőkocsikkal kitűnően felszerelt anatóliai expresszvonat Ankarába. A vonat másnap délelőtt 10 órakor érkezik meg. A Márvány tenger partján három órán át pompás kertekkel szegélyezett villatelepen, gondosan megmunkált földeken és gyümölcsösökön keresztül halad a vonat Ankara felé. Hajnalban kopár, hegyes vidékre érkezik, amely egész Ankaráig kísér. Kemal Atatürk azonban hadat üzent a mostoha természetnek és úgy hirdék, hogy a kietlen vidék — amelynek most csak kecske- és juhanyajjal legelésznek — belátható időn belül virágzó mezőgazdaságot fog teremteni.

A „komfortos“ Ankara

Az ankarai pályaudvaron az utast modern autobuszok elegáns taxik várják és aszfaltos uton percek alatt röptik a komfortos „Ankara“ szállóba. A livrés portások és autók német, francia és angol szóval fogadják az idegent és az óriási méretű halak, húszobár, dohányzó és éttermek láttára meglepettül, hogy tulajdonképpen Ázsiában vagyunk. Ragyogó tisztaság mindenfelé. A szálló teraszáról — amely a dombos, völgyes város egyik emelkedett helyén épült, szemben a parlamenttel, áttekintést kapunk az egész fővárosról. A meredek hegyi részen a szultánurak régi, zord Angorája, a lankás oldalán Kemal a nyugatról idevarázsolt modern új fővárosa terül el. Ott a „Kelet“,

rossz közvilágítás, sikátorai, szegénységével és váromjaival, itt modern metropolis, félsziget szegélyezett, aszfaltozott széles boulevardokkal, parkokkal, terekkel, szobrokkal és modern palotákkal. A német Janzen tanár terve szerint 11 év céltudatos munkája teremtett itt egy kis Európát. Olyan benyomást keltsz, mintha München vagy Drezda új városnegyedét látnók. Az utak közepén a német autópályák mintájára zöld pázsitávok választják el a kétoldalt futó aszfaltutakat. Jobbról-balról középületek, bankpaloták és Bauhaus-stílusban épült lakóházak szegélyezik az utakat. A gyalogjárók aszfalttal vannak burkolva. Távolabbi magas, dombos területen — a minisztériumok hatalmas palotáit helyezték el. Ugyanitt jelölték ki az új parlament helyét, ahonnan nagyszériú kilátás fog nyílni az egész városra. Nem messze innen sorakoznak egymás mellett a követségek palotái. Szép körút vezet fel a köztársasági elnök rezidenciájához, amely az új város legmagasabb pontján nagy diszkert szélén épült. Maga az épület egyszerű, sima vonalaival nem mutat díktátor székházára és inkább fekvésével hat, uralkodik az egész vidék fölött. Lakóját a nép imádja, ami abból is látszik, hogy mindenfelé — markáns vonásait visszaadó — aroképeivel és szobraival találkozunk. Erdek, hogy a nagy katona polgári ruhában jár és portréin is így ábrázolják.

Az eléggé nagy autógyárművek az uccakereszteszések felállítását emelvényről a szép egyenruhás rendőrök irányítják. A nap heve ellen kis ereszkerü alkotmány védő öket.

A vízhiány megbénítja az ipart

Ankara klímája nem sokban különbözik a miénktől. Csupán a nyári hónapok alatt a déli órákban van 10 fokkal melegebb, mint nálunk, napnyugtával azonban ebben az évszakban is hűvös, kellemes az idő. A török főváros amerikai tempóban épül ugyan, de világvárosi méretekre nem számíthat, mert a vízhiány lehetetlenné teszi, hogy itt nagyobb ipar keletkezzen és lakosságának száma százazrekre emelkedjen. Hogy mégis Ankarát tették meg fővárosunknak, annak stratégiai és politikai okai vannak. Istanbul túlságosan exponált helyen, az ország szélén fekszik, lakossága vegyes nemzetiségű s nagyszámu mohamedán papsága és a régi rezsim megmaradt hívei talán megnehezítették volna Kemal radikális reformjainak keresztülvételét. Ankarában Törökország Washingtonját kell látni, amelynek fejlődése csak abban a keletben mozoghat, amelyet számára az államfő és a törvényhozás, a miniszteriumok, központi hivatalok, követségek, főiskolák, katonai főhatóságok és a pénzügyintézetek székhelye jelent.

Fraktkban elnökölnek a képviselőházban

Ideiglenes parlamentjük modern épületben van. Az egyszerű tanácskozóterem két egymás mögött elhelyezett padosból áll. Az előtérben magas emelvényen trónol az elnök, alatta a szónoki emelvény. Innen beszélnek a miniszterek, akik minduntalan kénytelenek

sietni, hogy a padosorokból felhangzó kívánságokra és felszólalásokra válaszoljanak. Hosszabb beszédeiket a képviselők is a szószékéről mondják. A képviselői padosorok általánosan zsúfolva vannak. Közöttük nyolc női képviselőt számoltam össze. A beszédek nem állnak oratori magaslaton: szenvedélynek, közbeszólásnak, helyeslésnek, vagy nemtetszésnek híre-hamva sincs. Az egypartvendézszernek következménye ez. Ismét miniszterelnök igénytelen alakját, mikor belép, éppúgy körülveszik a hódoló képviselők, mint más európai miniszterelnököt. Az elnök fraktkban vezeti a tárgyalást. Töle jobbra balra az emeleten két kis karzat van; az egyiklen magasrangú katonák, a másikon diplomaták ülnek. Az emelet hátsó részén, szemben az elnökkel, négy sorban helyezkedik el a közönség. Ugyanitt dolgoznak a sajtó képviselői. Ugyátszik a modern Törökország nem nagyon kényeztetni el az újságírókat.

Egyeteme állítólag mintaszerű és néhány, Németországból kiülözött európai híri tanár is működik katedráin. Egészségügyi intézmény — és közöttük a Rockefeller által alapított óriási kórház — nyugati nivón állnak.

Eleven élet lüket mindenfelé. Most zárulnak be a nemzetközi vásár kapui, amelyen

nemcsak a honi, hanem a külföldi ipar jelent meg reprezentatív kiállításával.

A nemzetközi vásár kiállítási épülete modern homlokzatával, a kiállított tárgyak célszerű elrendezésével, a török gyárak szép modelljeinek bemutatásával, iparuk fejlődésének grafikai rajzaival, a nagy német kiállításokra emlékeztetett. Ankarában semmi sem mutat arra, hogy ázsiai Törökországban vagyunk. A férfiak öltözéke egészen európai, a fez egészen eltűnt. A nők fátyol nélkül járnak, látszik azonban, hogy nemrég élvezik a szabadság és civilizáció áldásait, mert öltözködésük éppenséggel nem izléses és választékos. A kozmetikát azonban nem vetik meg, de szakértelem nélkül és túlzottan élnek vele.

Az üzletek kirakatai nem oly fényesek, mint nálunk, de megtalálható minden, amire a modern embernek szüksége van. Kávéházak és éttermek nyugati értelemben nincsenek és inkább cukrászdákba jár a közönség. A törökök általában nagy fogyasztói az édességeknek. Színház nincs, de igen elegáns bár van az „Ankara“ szállóban, ahol európai művészek lépnek fel és táncolni is lehet. A sportot erősen művelik. A parlamenttől nem messze óriási téren van a nagy stadion, ahová vasárnap délután óriási tömegekben özönlik a nép.

Atatürk államépítő programjának sarkalatos pontja az oktatásügy, amely fiura, leányra és felnőttre egyaránt kiterjed és — úgy mondják — rövidesen alig lesz analfabéta az országban. A hadsereg fejlesztése szívügye Kemal pasának és az Ankara uccáin minduntalan felbukkanó egyenruha azt mutatja, hogy nagyszámu katonaság lehet a fővárosban.

Drágaság és ráki

Az élet nagyon drága. Egy török font 125 lej. Egy ötperces taxiutazás 1 török font. Az európai ember kénytelen áránnyit inni, ami nem valami jóízű és méregdrága. Az étkezés sem olcsó, de izléses és jobb étkezőhelyen a török étel is élvezhető. A honi bor rossz, a külföldi származásúért pedig sok pénzt kell adni. Inkább „ráki“ isznak az emberek, melynek olyan az íze és színe, mint az — Odolnak. Állítólag Atatürk is ennek hódol.

Ankara szédületes fejlődését nyilván kitűnő mérnököknek köszönheti, akik tulnyomóan külföldi egyetemeken tanultak. Az európai ember Ankarából nagy élménnyel és azzal az érzéssel távozik, hogy egy erőskező országépítő zseni származója fantáziája és egy felszabadult nép lelkes munkája nyomán virágzásnak induló nagyjövőjú országot hagyott maga mögött. (m. k.)

Egy regáti liceum összes diákjai megbuktak az érettségén

Összeállították az érettségik statisztikáját

BUCURESTI, augusztus 6. A nemzeti nevelésügyi minisztériumban kimutatást készítettek a különböző kategóriájú középiskolák végzettségének érettségi eredményeiről. 1937 júniusában 172 fő és leányliceum abszolvensei állottak vizsgára, 56 liceum tanulói 75—100, 66 liceum végzettségi 74—50, 33 liceum abszolvensei 49 25 és 10 liceum diákjai 24—0 százalékban tették le a sikerrel az érettséget. 100 százalékos eredményt csak a következő intézetek értek el: A Titu Maiorescu bucuresti egyetemi gyakorlati szeminárium, a calarasi, fágurasi, gherlái, násáudi és suceavai liceumok, az aradi, beusi, buzáui és orhei leányközépiskolák. A comráti liceum tanulói közül egy sem ment át a bakaureaustuson.

Újabb bonyodalmak a Spanyolországba legyvert szállító „Lola“ hajó constantnai elfogatása körül

Koppenhágából irányítják a spanyol köztársasági kormány legyverrel és municióval való ellátását

Bucuresti, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Megirtuk annakidején, hogy a constantai hatóságok feltartóztattak egy Lola nevű svéd hajót, amely több ezer tonna súlyú löszert és hadianyagot szállított felvezetén a spanyol köztársasági kormányának. A Lola ki akarta társzani a kikötői hatóságok éberségét és váratlanul felszedte horgonyát, ám a kikötőben szolgálatot teljesítő torpedóromboló visszaterésre kényszerítette. Azóta a constantai hatóságok vezetőiből alakított bizottság, amelynek tagjai Anghel vámfőfelügyelő, Ionescu sziguranca felügyelő, C. Duca, a bűnügyi osztály főnöke, Comanici sziguranca-komiszár szakadatlanul folytatják a nyomozást a fegyvercsempészség részleteinek felderítésére. Nyolc személyt tartóztattak le az ügyből kifolyólag, közöttük a Lola első és második kapitányát és néhány civil, akik a csempészt irányították.

Koppenhágából irányítják a köztársasági csapatok fegyverzését

A tanuvalomásokból kiderül, hogy a kormánycsapatok fegyverrel való ellátását Koppenhágából irányítja egy iroda, amelynek helyiségeibe csak előzetes ajánlással lehet bejutni. Ez az iroda naponta rengeteg táviratot kapott, amelynek első látásra igen ártatlanoknak tünnek. Kereskedelmi híreket tartalmaztak, vagy éppen gratulációkat. Az iroda másrészt ugyan csak igen sok táviratot küldött Spanyolországba, Londonba és különböző kikötőkben tartózkodó hajók parancsnokaihoz. A táviratok fontos utasításokat tartalmaz-

tak arranézve, hogy az illető hajók hogyan járjanak el a kikötőkben való horgonyvetésnél, mikor induljanak tovább és milyen irányt vegyenek.

A dániai tengerészeti körök rövidesen rájöttek arra, hogy a titokzatos koppenhágai iroda a spanyolországi municiószállítás irányítja, bizonyos hajókon, melyek a baltitengeri kikötőkben rakodtak le. A koppenhágai kikötő bejáratánál is hetenként két-három titokzatos hajó horgonyzott. A kikötőbe sohasem hatoltak be és a kikötőben is csak rövid ideig tartózkodtak, a parancsnok lepecsételt borítékban kapott utasítást, majd elindult olyan rendeltetéssel, amelyet a hajó személyzete nem is sejtett. Az utóbbi időben kellemetlenkedni kezdtek ezeknek a titokzatos hajóknak, amelyek a feltűnés elkerülése végett távolabbi kikötőkben voltak kénytelenek az utóbbi időben manipulálni.

Hogyan lett Erichson hajó tulajdonos?

Igy került a Lola a constantai kikötőbe. Tulajdonosaként egy Erichson nevű svédországi egyén szerepel, aki röviddel ezelőtt egy kis svéd városka lüveggyárának jelentéktelen munkása volt. Egy véletlen folytán Erichson a városka kikötőjében akatáskát taált, tele fegyvercsempéseket kompromittáló aktákkal. A koppenhágai központ azzal hallgattatta el Erichsont, hogy kinevezte a Lola cégtulajdonosává. Erichson meg is gazdagodhatott volna, ha sikerül eljuttatnia a Lola fedélzetén a hatalmas löszerszállítmányt

Szörme-szükségletét

most olcsóbban szeretheti be

WEISZ TIBOR

szörmeszalonjában CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 11. I. em.

Gólya-palota

a valenciai kormányának. Most Constanta uccáin sétáltatja érthető elkecserevészt.

A letartóztatottak között szerepel egy Fawan nevezetű volt tőzsdeügynök, aki a löszkereskedelemben ugyancsak vezető szerepet játszik. Végül szerepelt a Lola elfogatásában egy Szuzi nevű táncosnő is, akit Hansonhoz, a Lola másodtisztjéhez fűztek közelebbi érzelmi szálak. Hanson a nyomozó hatóságok előtt ismételtlen kijelentette, hogy Szuzi nem tűnt el a városból, mint ahogy azt a hatóságok hiszik, hanem valahol Constantán bujdosik. A lány constantai származású és családjával egyik külvárosi kerületben lakik. A másodtiszt háromszor meglátogatta a lányt otthonában és azt a meggyőződést szerelte hogy Szuzi szüleiivel lakik. A többi letartóztatott azt állította, hogy Szuzit elvette lábálól az a francia ur, aki megszállt Constantából, mihiylst tudomást szerzett a Lola elfogatásáról.

Vasuti szerencsétlenség Vinga és Arad között

Timisoara, augusztus 6. Vinga és Arad között az éjszaka folyamán vasuti szerencsétlenség történt. A vingai állomás bejáratánál két tehervonat olyan borzalmas erővel ütközött össze, hogy a borzalmas zaj valóságos földrengés lármáját keltette. A község összes lakói felébredtek és mig az események ki nem derültek, valóságos pánik tört ki a lakosság között. A szerencsétlenségnek emberáldozata nincs, de 24 vagon teljesen hasznavehetetlenné vált. A vonalon pénteken délutánig átszállással közlekedtek. Megindult a vizsgálat a felelősség megállapítására.

Két német állampolgárt letartóztatott a varsói Rendőrség. Varsóból jelentik: A rendőrség letartóztatott két német állampolgárt a Balti tenger partján. A letartóztatottak hálások. Letartóztatásuk oka ismeretlen.

SPORT

Mi újság a zsidó sportvilágban?

Lengyelország ökölvívóbajnokságának döntőjében Rundstein, a varsói Makkabi versenyzője legyőzte ellenfelét és országos bajnokságot nyert.

A pressburgi Bar Kochba uszógárdája a 4x100 méteres gyorsúszásban új rekordot állított fel. A zsidó uszógárda a távot 4:15.4 idő alatt uszta le. A résztvevők ideje ez volt: Földes 1:04.8, Baderle 1:04.6, Frucht 1:02.6, dr Steiner 1:03.4.

A palesztina teniszszövetséget a nemzetközi teniszszövetség legutóbbi párizsi ülésén felvette kötelékébe.

USA főiskolai bajnoksága során a vívóbajnokságokat két zsidó vívó nyerte: Noimann Lewis és Ted Gold.

A lengyelországi sporttisztviselők szövetsége minden évben emléklappal jutalmazza az év legnagyobb sportteljesítményét nyújtó sportolót. A sporttisztviselők kétszázötvenöt kiemelt díjjal ezúttal Roman Kantor lodzi zsidó vívónak ítelték oda.

Freund Paul, az ismert zsidó diszkoszdobó, prágai atlétikai verseny keretében 40.33 méteres dobással lett első.

A németországi Makkabi Szövetség a III. telavivi Makkabiadara való előkészületek során augusztus hónap folyamán az összes sportágakban országos versenyeket rendez. Az összes sportágak versenyére külföldi zsidó csapatokat és versenyzőket hívtak meg, hogy a versenyek érdekességét sportszempontból emeljék.

Az anwersi munkás olimpián a rudugrásban Osolin orosz versenyző 4 méter 2 centiméteres ugrással győzött.

A NAC csehszlovákiai turája a szezon utánra marad, minthogy a Bratislava a cseh bajnokai szezon miat nem tudja fogadni a nagyváradi csapatot.

Pusztay és Botez résztvesznek a török teniszbajnokság iztambuli versenyén. Amennyiben Botez nem utazhatna a versenyre, helyette Benedek megy.

ÖSSZEHIVTAK A CONSILIUM FEDE-RALT? Bucuresti illetékes, de nem hivatalos sportkörökben úgy tudják, hogy a Consiliul Federal keddre Eforiára ülésre hívták össze. Az ülés napirendjén a Nemzeti Bajnokság bizottságába kinevezendő tagok kérdése szerepel.

A Közép-Európa Kupa döntőjére vonatkozólag a felek megállapodtak. Eszerint az első mérkőzés Budapesten szeptember 12-én lesz, a revánsmérkőzés október 24-én Rómában.

A NAC vasárnap nem játszik Kolozsváron a Victoriával. Az erre vonatkozó tárgyalások nem vezettek sikerre. Ezzel szemben a nagyváradi csapat vasárnap barátságos mérkőzésre lekötött a Ripensia csapatát.

A kolozsvári zeneóvoda

Miért nincs a kisgyermeknek türelme a zenetanuláshoz? Mert nehéz, unalmas és fárasztó. És mindez miért van?

Ennek oka az, hogy a gyermek nem ismeri a zenetanulást a lényegét, a dallamot, a hangok egymásbafonódásának tündérszerű játékát, nem is tudja pontosan, melyik érzékével kell felfogja a muzsikát. Látni kell azt, vagy hallani? Az egészen kis gyermek (1-2 éves) csak a hangra figyel (felemelt ujjakkal „ha” — az értelmesebb már kutatja az okot, boncolgatja a hangszert is (néha egészen felboncolja), ami a hangot előidézi, szóval a halláson kívül az értelem is beleszól, nemcsak hallani, hanem érteni, tudni is akarja, hogy miképpen is idéződik elő a hang, a zene.

A régebbi zenetanítás ezeket a rendkívül fontos dolgokat sajnos, figyelmen kívül hagyta, a gyermeket megtanították először a kottaolvasásra bemaolva, kezébe adták a hangszert, vagy leültették

mellénk, aszerint, hogy hegedű, vagy zongora és aztán elindították szegénykét, gépiesen, gyakorlati (a gyermek réme) csupán a mehanizmusra felügyelve (belevetés ne legyen, hamis hang tilos, számolni pontosan) és kijött ebből a munkából egy zenei szörnyzsűlött, amit a gyermekek utáltak és amit a szülők sem bírtak semmiképp sem végighallgatni, mondván: „Nem szeretem a klasszikus zenét” (laikusoknak minden, ami kotta, klasszikus). Szegény Bach és szegény Bethowen az ő isteni klasszikus muzsikájukkal.

A mai zenetanítás megtanítja a gyermeket előbb hallani és a leírt vagy lejátszott hangot érteni, nemcsak utánzásból játszani, vagy énekelni. A kottakép felidéri a hangot az elképzelésben (belső hallás, értelmi hallás) és a növendék tudja mi az, amire kell törekedjék: szép hangok dallamok előidézése, szépen, élvezhetően lejátszva.

Különböző újabb és újabb módszerek igyekeznek ma már megkönnyíteni és hozzáférhetővé tenni a gyermek számára a zenetanulást. Ezek között első helyen áll a zenei előképzés, vagyis zenei óvoda. Salzburgban a Mozarthumban alakult az első zenei óvoda és hasznosságát, eredményességét bizonyítja az, hogy ma nyugat-

ton az összes zenei központokban létesítettek ennek a mintájára intézetek, mindinkább kiszélesedő hatáskörrel, mind szélesebb érdeklődést keltve.

Ezekben a zenei óvodákban játék közben tanulja meg a gyermek a zenei hangokat, ritmust, harmoniát, énekes játékok által kottából énekelni, taktust útni, dirigálni az ő kis dallamaikat, stb.

Mire a hangszer tanulás elkezdődik, a gyermek elő van készítve, csak a technikai munka kell még, ezáltal a legfőbb nehézség nem létező s minthogy a gyermek érti azt, amit tanul, a zenetanulás nem fárasztó és nem unalmas, gyorsabban mutathat fel eredményt és az eredményes munka meghozza a kedvet a zenetanuláshoz.

A cél megvalósítására a külföldi nagy zeneintézetek mintájára állítja fel a Magyar Zenekonzervatórium a zeneóvoda osztályait, melyet ez év augusztusában megnyit, 4-7 éves gyermekek részére. Heti két délelőtt foglalkozunk a gyermekekkel és szórakoztató játékok keretében bevezetjük a zene elemeibe. Nagyobb gyermekek zeneérzékének kifejlesztésére szolgáló zenejáték kurzusunkat ugyanakkor kezdjük meg.

Salamon Etelka

Lemondott az uralkodásról Andorra regényes trónkövetelője

Eggyelien vágya csönében, visszavonultan élni

Párizs, augusztus 6.

I. Boris herceg, a törpe Andorra állam regényes trónkövetelője, sok hányattatás után most egy kis délfraanciaországi faluban húzódott meg és már csak az az egyetlen vágya, hogy mint magánember, háborútanulást éljen és élhessen valahol.

Különös, mozgalmas élet van az andorai trónkövetelő mögött. Régi holland családból származik, de Vilnában született 1896-ban, amikor az a város még az orosz cári uralma alatt állott. Tanulmányait Oxfordban végezte, beállt önkéntesnek az angol tengerészetbe és különböző küldetéseken járt Oroszországban, Japánban és az Egyesült Államokban, résztvett angol politikai harcokban, sokat utazott Franciaországban, Spanyolországban és végül Hollandiában, ahol a királyi és Skossyreff nevet és címet adományozta neki.

Andorrában, a parányi pireneusi köztársaságban 1934-ben bukott fel és tevékenységével annyira megnyerte a bizalmat, hogy még abban az évben július 11-én Andorra hercegének és a hit védelmezőjének kiáltotta ki magát. Azt hirdette magáról, hogy ő a francia király helytartója és ebben a minőségben egész középkori jellegű háborút folytatott az urgelli püspök ellen.

Az andorrai kormányzatának az ő kedvéért már új alkotmány tető alá hozásán dolgozott, amikor a madridi kormány rendeletére I. Boris herceget letartóztatták. Ekker Barcelonában vitték, ahol egyévi fogságra ítélték. Jóhiszeműségét azonban Madridban sem vonták kétségbe és rövidesen szabadlábra helyezték. Spanyolországból először Portugáliába ment, majd francia útlevél birtokában Mar-

seilleben kötött ki, ahol azonban egy kiutasítási végzés alapján letartóztatták. Miután elítélték és büntetését kitöltötte, nagy nehézségek közt sikerült elhagynia Franciaországot. Időközben ugyanis az útlevelet elkobozták. Megint Spanyolországba ment, ahol most már békésen akart ideigleni felelősséggel együtt. De rövid idő múlva kitört a polgárháború és a Skossyreff házaspárt az alicentei francia konzul mentette meg és szállította el Franciaországba.

Bárá Skossyreff most állandóan ostromolja a franca hatóságokat. Csak az a kérése, hogy végre tisztázzák állampolgárságát és jogi helyzetét. Nem pályázik már Andorra trónjára. Almai szeretőjével, De szeretőjével, ha szépen, csendesen élhetné le hátralevő éveit felelősséggel együtt, mint egyszerű, szürke, kispolgár. Franciaországban, azt hiszik, hogy a hatóságok méltányolják is kérését és I. Boris herceg rövidesen, mint egyszerű polgár, fog levonulni a közszereplés színpadáról.

Felvétel az Eszter-Rendbe

Az Eszter-Rend Zsidó Apólo és Gondozó Nővérek Intézete szeptember havában új tanfolyamot indít meg.

Ezzel 10 növendék kerül felvételre, ezek a kétéves tanfolyam alatt családi és betegápolónői szakmában nyernek kiképzést.

Korlátolt számban ingyenes helyek is biztosítva vannak.

Felvilágosítást nyújt és jelentkezéseket augusztus 20-ig elfogad Eszter-Rend Spitalul Evereese, Cluj.

Kedvezményes gyógykurák Budapesten

Az IBUSZ által kibocsátott szelvényes jegyfüzetek alapján alábbi rendkívül mérsékelt áru gyógykurák vehetők igénybe:

2 hetes időtartamra Lei 7825.—

mely összegben következők foglaltatnak bent: Díjmentes vízum, 50 százalékos vasuti kedvezmény magyar határ—Budapest és vissza, vagy tovább bármely magyar határállomásra, komplett panzió (lakás és napi háromszori étkezés, előírás esetén diétás koszt is) választása szerint a Lukácsfürdőben vagy Palatinus margitszigeti szállóban, főorvosi vizsgálat, kétéves orvosi felügyelet, gyógyfürdők két hétre, autókörjárat, összes borraalók és adók. Ugyanez kísérek számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül csak Lei 6.350.—

Háromhetes időtartamra Lei 11.500.—

mely összegben a fent részletezett ellenszolgáltatások foglaltatnak bent 3 hétre. Ugyanez

Lukács-fürdőbe! Gellért-szállóba! Margit-szigetre! Svábhegyi-Szanatóriumba!

Hivatalos pengő-árfolyamon

kísérő számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül 9.450 lej.

Az összes fenti kedvezmények a legelsőrendűbb szobával és ellátással a Gellért nagyszállóban, Svábhegyi szanatóriumban, Lukácsfürdőben vagy a margitszigeti Palatinusban.

Kétheti időtartamra Lei 11.250.—

Ugyanez kísérek számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 7.500.—

Háromhetes időtartamra Lei 16.500.—

Ugyanez kísérek számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 10.950. Indulni lehet bármikor, csak az indulás időpontját legalább 7 nappal előbb kell jelenteni s az ellenértéket lefizetni. Az összeg lefizetése ellenében a kedvezményes jegyfüzetet azonnal kiszolgáltatja az Uj Kelet kiadóhivatala Cluj, Str. Baron L. Pop 10, vagy az Economia menetjegyjroda. Védlekre utánvétellel is azonnal küldjük, részletes felvilágosításokkal válaszleveg ellenében azonnal szolgálunk.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGO MŰSORA:

I. Dr F. titka. Izgalmas cselekményű páratlanul ragyogó világláger. Fősz.: Söhneker, Gerda Maurus. Előadások kezdete: 4.26, 6.50 és 9.30 órák. II. Titkos küldetés. Ritkán látott cowboly-produkció. Fősz.: John Wayne, a felülmúlhatatlan cobowhós. Előadások kezdete: 3.20, 5.50, 8.20 és 11 órák. Helyárak: 15 és 10 plus 5. Legújabb Fox journal.

OPERA MOZGO MŰSORA:

Csütörtöktől premier: Repülök előre! Szenzációs repülőfilm. Fősz.: James Cagney és June Lang.

DAVILA MOZGO MŰSORA:

Ma két premier: I. Az éneklő árva. Bobby Breen, a 6 éves csodahangú gyermek. II. Kannibálok karmái között. Főszerepben Duna Stefi. Kezdetek: 3, 6 és 9 órák. Helyárak: 10, 15 és 20 lej + bélyeg.

MUNKAJ MOZGO MŰSORA:

Pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órák: I. Könyvmark. Pierre Bonoit regénye nyomán. Főszerep: Eliser Landi és John Lodge. — II. A leblincsel szenevél. Társadalmi film. Fősz.: Pat O'Briera és Barbara Stanwyck. — III. Journal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy év 2 lej. vastagabb betűvel 4 lej. Legidebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Korrespondentin, perfekt deutsch, rumänisch, französisch, versiert in sämtlichen Büroarbeiten, sucht passende Dauerstelle in größerem Unternehmen. Unter „Vertrauenswürdig“ an die Administration des Blattes.

Örvosfamilia kimondott urleánykát (II-IV. liceum) jövő tanévre elfogad teljes ellátásra. Cim a kiadóban.

Intelligens, komoly lány szept. 1-re állást keres idősebb úrnál vagy hölgnél háztartás vezetését vállalná, vagy társalkodónak, esetleg gyerekek mellé is elmenne. Bartha, Turda, Cosbuc 7.

Intelligens hivatalnoknő teljes kóser pensiót kaphat dr. Kohányi Rezsónél Oradea, Piata Mihai Viteazul 11.

Suche intelligente jüdische Erzieherin mit Praxis zu einem zweijährigen Mädel. Friedmann László, Oradea, str. N. Iorga 8/a.

Oradean-Nagyváradon zsidó középiskolai tanár 1-2 diákot teljes ellátásra vállal. Cim a kiadóban.

Papírkereskedősegedet nyomdai rendelések felvételében jártas, azonnal alkalmazást nyerhet szombatonként zárvatartott üzletben. Kort és eddigi működést tartalmazó ajánlat kérik: Goldstein Jakab papírkereskedés és nyomda Dej.

Örössegedet, szakmájában jól gyakorlottat alkalmazásra keresek. Szombaton zárva. Drummer Albert, Hateg.

A cluji Chevra Beth Aharon keres egy fiatalabb családost sameszt, aki Baltifale Balkove legyen. Cim: Feuermann, Cluj, str. Cipariu.

Egyedárusítókat jól jövedelmező cikkek forgalombahozására minden nagyobb városban keresünk. Csakis kasszavezők jelentkezzenek. Érdeklődéseket „Háztartási vegyicikkek” jellegére a kiadóhivatalba kérünk.

Fűszereseknél jól bevezetett ügynökök helyben és vidéken tömegcikkkel elhelyezésére keresünk. Garanciával rendelkezők küldjék be részletes ajánlatukat „Magas jutalék” jellegére a kiadóba.

Jömegjelenésű négy középiskolás fiut tanulónak felvesszünk. Fratii Fodor.

A Duna torcsatorna nemcsak nyugateurópai keleti szempontjából dunamenti országai terményeinek uton szállítják nyisát, melyet Brailába, ahol melyek a Szulintengerre. Viszont tegyarmatán nyersanyagok nán át jutnak a Szulina-csatornai fontosságú mai méretekből más módon pe sebb volna.

A Szulina-csatorna ságát legjobban 1858-ban, a Szulina-csatorna első évében volt, míg az ötmillió tonnás Szulina-csatorna kereskedelmi nyolcvan éve, megkezdtek a nemzetközi kán.

A nagy folyóhomokot és islyök vízeinek ugyanis rendszerességgel lass és a tenger sés, a sok is a medret feltkeresni.

A főmeder águ delta, am a medret állenség különálló folyókárápály és kély. Ilyen Po, a Nilus. vizszinkülönbszakasza nem bek között a ránál. Ezek ter magas hatol a folyólyó torkolat ilyen tengerlatát napon mossa és az

A Fekete tékelen és kát a torkolat alkot, am méter terület képződtek. mények köv csak a tork tek. Galac külsnek a jók ide az és sekély nem tudna rányait má a nagy haj érdeke, ho zelíthessék kedelmével

Ezért ez rizsban ko megegyezt át nagyobb hajózható ges folyan és az így tartására, ságának sítására Európai ritorális re illetéks

A Duna kete-tenge Isaccéáná

FILM SZET

GO MUSORA:
A cselekményű párat...
Előadások kezdete...
Helyárak: 15 és 10...
ox journal.

GO MUSORA:
...
Szenza...
James Cagney és

GO MUSORA:
...
Bobby...
Főszerep...
3, 6 és 9 óra...
10, 15 és 20 lej +

GO MUSORA:
...
3. és 9...
Előadás...
Pat O'Brien...
III. Journal.

RŐ TÉSEK

...
2 lej. vastagb...
20 lej...
Jelleg...
portobélyeg

...
perfekt deutsch, rum...
Dauerstelle in...
Unter „Vertrauens...
Administration des Blattes.

...
urleánykát (II-...
elfogad teljes el...
an.

...
ny szept. 1-re állást...
hölgnél háztartás...
társalkodónak, eset...
menne, Bartha, Turda,

...
teljes kóser pensiót...
Oradea, Piata

...
dische Erzieherin mit...
Friedr. N. Iorga 8/a.

...
zsidó középiskolai...
ellátásra vállal. Cím

...
nyomdai rendelések...
alkalmazást nyer...
üzletben...
ajánlat...
papirkereskedés és

...
jól gyakorlottat...
Szombaton zárva.

...
Ahaon keres egy fia...
Baltifale Balko...
Cipariu.

...
védelmező cikkeket...
városban...
jelentkezzenek...
jelickek" jel...
térünk.

...
zetett ügynököt hely...
elhelyezésére ke...
küldjék be...
magas jutalék" jellegre

...
középiskolási fiut ta...
Fodor.

A nyolcvanéves Szulina csatorna

A Duna torkolatához vezető Szulina csatorna nemcsak a dunamenti, hanem a nyugateurópai államok kereskedelmi érdekelt szempontjából is nagyfontosságú. A dunamenti országok ugyanis mezőgazdasági terményeiknek nagyobb részét vizitúton szállítják és jelentékeny az a mennyiség, melyet a Dunán továbbítanak Brailába, ahol átrakják tengeri hajókra, melyek a Szulina-csatornán át jutnak a tengerre. Viszont a tengerentúlról rengeteg gyarmatáru, szén, bányatermékek s nyersanyagok ugyancsak a Szulina-csatornán át jutnak a dunamenti államokba. Ha a Szulina-csatorna nem létezne, az európai fontosságú forgalom lebonyolítása a mai méretekben nem volna lehetséges, más módon pedig nagyon sokkal költségesebb volna.

A Szulina-csatorna kereskedelmi fontosságát legjobban igazolja az a tény, hogy 1858-ban, a Szulina-csatorna fennállásának első évében forgalma 274.000 tonna volt, míg az 1936. évben meghaladta az ötmillió tonnát. Kétségtelen tehát, hogy a Szulina-csatorna megépítése európai kereskedelmi szükséglet volt. Most van nyolcvan éve, hogy a csatorna építését megkezdték az 1856-ban tartott párizsi nemzetközi konferencia határozata alapján.

A nagy folyók vizei óriási mennyiségű homokot és iszapot hordoznak. A nagy folyók vizeinek sodrása a torkolat felé ugyanis rendszerint lecsökken, a vízfolyás sebessége lassúvá válik és ha a folyó ágya és a tenger szintje között alig van különbség, a sok iszap a torkolatnál lerakódik, a medret feltölti s a viznek új utakat kell keresni.

A főmeder sokfelé oszlik s elől a több-águ delta, amelyben az újabb lerakódások a medret állandóan változtatják. Ez a jelenség különösen az olyan tengerbe torkolló folyóknál mutatkozik, amelyeknél az árapály és dagály közötti különbség csekély. Ilyen folyamok például a Duna, a Po, a Nilus. Ahol a dagály többméteres vízszínkülönbséget okoz — például az Északi-tengeren — ott a torkolat eldeltá-sodása nem következik be. Ezt látjuk többek között az Elbánál, a Wesernél, az Ode-ránál. Ezeknél ugyanis a tenger több méter magas dagályá naponként messze behatol a folyóba és visszahúzódásakor a folyó torkolati hordalékát magával viszi. Az ilyen tenger tehát a beleömlő folyó torkolatát naponként kétszer rendszeresen kimossa és azt állandóan mélyíti.

A Fekete-tengernek az árapályá jelen-tékelen és így a Duna rengeteg hordalékát a torkolatnál rakja le és többtagu deltát alkot, amely ágak között 2600 négyzet méter területre becsült óriási mocsarak képződtek. Itt tehát a kedvezőtlen körülmények következtében nagyobb kikötők csak a torkolatól jóval feljebb létesülhet-tek. Galac 150, Braila 170 kilométerre fe-küsznek a Fekete-tengertől. A tengeri ha-jók ide az elzátanosodott, kacskaringós és sekély medrű deltaágakon egyáltalán nem tudnak felhaltni. E körülmény hát-rányait már száz évvel ezelőtt is érezték a nagy hajós nemzetek, amelyeknek fontos érdeke, hogy Keleteurópát tengerről kö-zelíthessék meg és a dunai államok keres-kedelmével kapcsolatot teremtsenek.

Ezért ezek a nemzetek 1856-ban Pá-rizsban konferenciára jöttek össze és ott meggyeztek abban, hogy a Duna deltáján át nagyobb tengeri gőzösök részére is jól hajózható utat készítenek. Ezért a szük-séges folyamszabályozási munkák elvégzése és az így elkészített hajóút állandó karban-tartására, nemkülönbön a hajózás szabad-ságának s a lógók egyenlőségének bizto-sítására megszervezték az úgynevezett Európai Dunabizottságot, amelyet exter-ritóriális jogokkal és a költségek fedezésé-re illetékesedési joggal ruháztak fel.

A Duna három főágban torkollik a Fe-kete-tengerbe: az észak a Kalia-ág, amely Isaccenál 102 kilométerre Szulinától ága-

zik ki a főágból, a második a déli ág, a Szent-György-ág, amely Tulcea alatt 53 kilométerre Szulinától ágazik ki a főágból és a középső a Szulina-ág, mely Principele Carolnál 58 kilométerre a torkolatól ágazik ki a főág folytatásaként.

Az Európai Dunabizottság 1856-ban tör-tént megalakulása után alapos tanulmá-nyozások és hosszas viták indultak meg arról, hogy a bizottság melyik ágat, a Szulina vagy Szent György-ágot építse-e ki. A döntés a Szulina-ág mellett történt egyrészt, mert a hajózás a szabályozás előtt is leginkább a Szulina-ágot használta másrészt, mert ennek iránya volt a leg-egyenesebb, mivel ez az ág a legrövidebb s a torkolatánál mélyesége a legnagyobb. A szabályozás előtt 9 láb (2.74 méter) volt. E döntés ezelőtt nyolcvan évvel 1857-ben történt s a bizottság mindjárt hozzá is fo-gott a Szulina ág szabályozásához és csatornázásához.

A legelső feladat volt a tengerről a Du-nára való behajózás megkönnyítése. A Fe-kete-tenger ugyanis az orosz steppek fe-

Impotencia főbbé nem létezik

Mint minden más téren, úgy az impotencia kezelésénél is az orvostudomány nagyon sokat haladt.

Eddig csupán különböző izgatószerket is-mertünk, amelyek azonban csak egytelene-gyszer gyakoroltak hatást, a szervezetben levertésget idézve elő, annyira, hogy képtelen újra erőre kapni.

Az orvosok ezokból mást kerestek, még pedig egy olyan gyógykezelést, amely az impotenciát közvetlenül annak okaira történő hatása által gyógyítja.

Ezt a képességet a legtökéletesebb módon a Reton-tabletták bírják.

Reton hatása már a kezelés harmadik nap-ján érezhető. Ettől a pillanattól kezdve a férfi olyan mértékben tudja megőrizni újra visszanyert szexuális erőit, amennyire be-tartja azokat az utasításokat, amelyek a RETON-pasztillákat tartalmazó tubusokhoz vannak mellékelve.

A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy tubus 25 tablettát tartalmaz és ára 98.— lej.

Kapható az ország összes gyógyszer-tár-ban és drogeriáiban.

Vidékire Lei 119 előzetes beküldése esetén szállítunk. Vezérképviselő: E. & L. Ciocară, Bucuresti III. Str. Speranței No. 37.

lől áramló északkeleti szél miatt általában erősen hullámos s a nyolcvan év előtt még többségben lévő vitorlás hajók csak nagy nehezen tudtak behatolni a Dunába. Más-részt a hajózás legnagyobb akadályaként a torkolatnál hatalmas homokpadok ter-peszkednek. Ezért a bizottság először a torkolati partok folytatásaként két gátat építtetett ki a tengerbe: az északi gát 1412 méter, a déli 914 méter hosszú volt. A két első gátnak végleges kiépítése ön-költségben közel ötmillió arany frankba került. A tengerbe nyuló két gáttal elér-ték azt, hogy az ily módon meghosszabbi-tott Duna folyó Szulina ága ne a tenger partmelletti sekélyebb, hanem távolabbi, mélyebb részeibe rakja le hordalékát, más részt ellensúlyozták a Fekete-tenger áram-lását, amely addig a folyam hordalékát hátrányos helyre sodorta. Ennek eredmé-nyeképp az áramlás néhány évtized alatt kihordta a tengerbe a torkolatnál képző-dött homokpadokat is, úgyhogy a víznyél-ség több, mint hat méterre emelkedett és ezt a mélységet kotrás nélkül sikerült fen-tartani.

Az Európai Bizottság egyidejűleg hoz-záfogott az óriási mocsarak között nagy kanyarulatokban folyó Szulina-ág szabá-lyozásához is. A kanyarulatokat átvágá-sokkal kiegyenesítették, a hajózó medret kikotorták s jelzőszűléssel látták el a partokat mindkét oldalon kőhányásokkal kiépítették, az utban volt hajóroncsokat kirobbantották. A munkákkal a Szulina-ág majdnem nyílegyenes irányt kapott. A

kiegyenesítéssel elérték azt is, hogy a Su-lina-ág a főágból nagyobb víztömeget tu-dott átvinni és ez gyorsabb folyást is idézvéen elő a medret is kimosta, úgyhogy a Szulina-ág hajózó mélységbe csaknem nyolc méterre emelkedett. A munkálatok költsége 12 millió arany frankot tett ki.

A világháború idején a Duna delta te-rülete is hadsintert volt és ezért az Euró-pai Bizottság nem tudta a mederfenntartás céljaira állandóan szükséges munkákat el-végeztetni. Pedig erre annál is inkább szükség lett volna, mert itt is jelentkezett a deltás folyamoknak az a sajátságos tu-lajdonsága, hogy a torkolatuknál lerakott hordalék következtében meghosszabbod-nak. Ezt az ilyen módon való torkolatnö-vekedést tudományos megállapítás alap-ján évenként a Dunánál 12 méterre becsü-lik. A Dunánál a hordalék az idők folya-mán a tengerbe képitett gátak előtt és mellett rakodott let. Szükségessé vált te-hát a gátakat a tengerbe befelé meghosz-zabbítani. Ezt a munkát 1923-ban kezd-ték és 1930-ban fejezték be. A tengeri gá-takat 5283 méterrel hosszabbították meg. Ezek építése 8.9 millió arany frankba ke-rült.

A világháború huszonhárom éves évfordulóján szemben áll egymással a világ

Cluj, augusztus 6. Augusztus 4-én volt huszonháromik évfordulója annak, hogy a német hadsereg hadizenet nélkül elárastotta Belgiumot. Ezt a napot tekintik a világ-háború kiindulópontjának. 1914 augusztus 4-én délelben a brüsszeli német nagykövet meglent a külügyminisztériumban és ki-jelentette: „Meglent, hogy Belgium szomszéd-jának házáat égve látja, de maga sértetlen marad”. Este újabb felkereste a belga minisz-tert és ez elé a szégyenletes dilemma elé álli-totta: Vagy keresztül engedtek bennünket Belgiumon, vagy szétapunk benneteket”.

Valóban ez is történt. Pár nappal később, amikor a német kép-viseletházban igazolni kellett eljárását, Beth-mann-Hollweg kancellár kiejtette a hírhedt szavakat: „A szükség törvényt bont”. Ugyan-csak ő nyugtatta meg a nála tiltakozó angol nagykövetet a másik, szintén történelmi em-lékké vált mondással: „Hogyan gondolhat Anglia arra, hogy egy papirrongyért háborút viseljen Németország ellen?”

A mai helyzetben aktuálisabb, mint valaha, a visszaemlékezés ezekre a régmúlt szavakra.

Kínában csak most kezdődik
Első pillanatban komikusan hangzik fü-lünkben a külföldi lapok megállapítása, hogy a háború most már elkerülhetetlen Japán és Kína között. Tudomásunk szerint ugyanis a háború már folyik. Később azonban megállá-píthatjuk, — hogy ez a megállapítás mely tömeglélektani megfigyelést tartalmaz. A há-ború folyhat kint a harctéren anélkül, hogy valóban háború lenne. Az ilyen háborúnak hamarosan vége van, mert a front mögött a lakosság nem nagy kedvet mutat a háborúra. De most már más megállapításra kényszeri-tenek a Kínából érkező események. Ma már kormányválsággal kell számolnia a kínai re-zsimnek, ha meg nem indítja a háborút. Gyü-

Aranyér ellen melyik gyógyszer?

Aranyér kezelésénél döntő a megfelelő gyógyszer kiválasztása, amely nemcsak a kellemetlen jelenségeket, hanem magát az okot is megszünteti. Az Ön orvosa a Goedecke féle Anusol végbélkúpokat ajánlja, amely nemcsak fájdalomcsillapító, hanem gyógyulást is biztosító szer.

Anusol-Goedecke

Természetes, hogy a csatorna és a Duna torkolat megfelelő karbantartása állandó költséget igényel, ezért a Szulinán átmenő hajók és a bennelevő rakományok után illetéket kell fizetni az Európai Dunabizottságnak. Az Európai Dunabizottság tagjai a világháború óta Anglia, Franciaország, Olaszország és Románia. Az utóbbi években Románia nagy erőfeszítéseket tesz, hogy az Európai Dunabizottságot megszüntessék és a Szulina-csatorna kezelését kizárólag Romániára bizzák.

lőlet és elkeseredés vett erőt a tömegeken. A háború csakugyan most tör ki. Most már nem lehet hamarosan vége, mert felcsapott a megtámadott s letiprásra szánt hatalmas tömeg gyűlése is, ami nélkül csak meghalni hajtott barmok lettek volna a kínai katonák. Japánnak van mitől tartania. Hatalmas tömeg áll vele szemben, hatalmas gyűlést s szabadságának védelme fűti ezt a tömeget. A háború akár évekig is eltarthat még akkor is ha Japán sokkal erősebb, mint Kína.

Spanyolországban tovább tart
Spanyol kormánykörök jelentése szerint Francot súlyos vereségek érték Madrid alatt. A spanyol nemzeti front azonban nem omlik össze. Kimeríthetetlen erőtartalékaik vannak. Ugyanez a veszteség a kormányt tönkre tette volna. De a két szembenálló fél között éppen ez a különbség. Burgos gyengébb mint Madrid, de helyzete háttamögött a könnyebben megkö-zelíthető Portugáliával mégis csak szerencse-sebb. Egy ilyen győzelem viszont felbecsül-hetetlen értékű tartalékot ad a kormány-csapatoknak.

S a valódi ellenfelek nyugodtan tárgyalnak
Az angol-olasz barátságot természetesen követi a német-angol barátkozás is, hiszen Anglia nem Olaszországhoz, hanem a tengely-hez közeledett voltaképpen. Mi minden esetre időt nyerünk, Neurath csak szeptember végén megy Londonba, még egy pár hónapot elhu-zódnak a tárgyalások a tengellyel s a közben elhangzott barátságos, sőt elragadtatót nyi-latkozatok mögött lejátszódnak azok az ese-mények, melyek a háború vagy béke kérdését most már véglegesen eldöntik. A felek nyugodtan tárgyalhatnak a zöld asztalnál. Hatal-mi kérdéseiket közben leháborúzzák, távol a zöld asztaltól, Kínában és Spanyolország-ban.

Megjelent!

Még mindig...

Barzilay István
novellás kötet
10 novella

az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról, chaluc-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beküldése ellenében (vidékire még 10 lej portóköltség) az Uj Kelet kiadóhivatalában.

La Rocque fasisztavezér és rendőrspicli

A jobboldali vezérek egymásközötti harca törté ki a nyakat a fasiszta ezredesnek

Párizs, augusztus 6. Hiába mégis csak a történelem a legnagyobb vigjáték író. Staviskyból, aki semmivel sem haladta túl a közhírséges sikkasztó mértékét — azért, hogy ürügye lehessen parancsuralmi lázításra és támadásra — gróf de La Rocque nyugalmazott ezredes, francia fasisztavezér faragott politikai botránykövet. A nagy roham közismerten megbukott. Ellenben, igen rövid idő után, most maga az ambiciózus s olyan sok speciális nemzetközi reményt tápláló alezredes került egy páratlanmértű politikai botrány központjába.

A francia fasiszta társaságot jellemző ügyet a tüzkeresztés liga egyik volt vezére: Pozzo di Borgo herceg kavarta fel. A herceg a „Choc” című fasiszta hetilapban valóságos vádratort írt a legfőbb francia diktátorjelölt ellen. Azzal vádolja a herceg a gróft, egy volt miniszterelnök állításaira támaszkodva, hogy a köztársaság ellen intézett háboru legtüzeesebb napjai alatt rendszeres havi támogatásokat húzott ugyane köztársaság belügyminiszteriumának, sőt: rendőrségének titkos pénztárából!

A hercegi s szélsőjobboldalról jött leleplezés szinte percek alatt katasztrófális hatást gyakorolt a bomladozó fasiszta táborra. A párizsi és vidéki fasiszta szekciókban valóságos lázadások törtek ki, záporozó módra hullottak és hullanak a lemondások, kilépések és látnak napvilágot a „Vezér” felelősségrevonó határozati javaslatok. A reakciós lapok, amelyek eddig sokan dicsőítették a Tüzkereszt-ligát, egytől egytől átvették a „Choc”-ban közreadott vádakát s csak most derült ki, hogy miért vásárolta meg oly sietve a mult hetén az alezredes a „Le Petit Journal” című napilapot. Tavaly ilyenkor egész sereg újság idézte félig értelmes elszólásait és proféciait, ma viszont a szegény, előfizetőitől egyszerre megszabadult „Petit Journal”-on kívül minden nyomtatvány kézzel-lábbal megtagadja a vele tartott barátságát.

La Rocque ezredes hallgat

A súlyos vádakról La Rocque házi újságja mélyen hallgat. S a hallgatást mindenki beismerésnek tekinti. Beismerésnek, ami azonos a legnagyobb fasiszta párt felbomlásával.

A La Rocque ellen indított szélsőjobboldal offenzíva indítókaik közismertek. A hároméves előtti sikertelen puccs óta a francia reakció csak csúfos kudarcot ismer. A Doumergue-rezsim csődöt mondott és baklövésai közelhöztek egymáshoz a demokratikus polgári és munkáspártokat. A Doumerguenél is brutálisabb Laval a munkásosztály és kispolgárság életszínvonalát csökkentő intézkedéseivel valósággal rákényszerítette a szervezkedésre a társadalom összes hasznos elemeit. Aztán a különböző Führer-önjelöltek provokációi indították a demokrácia híveit az egyesülésre. Ezek között az önjelöltek között nemzetközileg a legismertebb a volt kommunista léteré nyíltan meghorogkeresztelkedett Jacques Doriot. A francia „Néppárt” vezérének csúfos nyakszegése, behozhatatlan bukása Saint Denis-ben, saját városában betetőzte a nagyhatalmu, titkos fasiszta összeesküvők keserűségét.

Összevetve minden eshetőséget, új haditervet dolgoztak ki.

S mindenekelülte új „Vezér” után néztek. La Rocque, persze, a legesélyesebb jelöltnek saját magát tartotta és ilyenfajta véleményét nem is titkolta.

Szerencsétlenségére azonban Doriot, Tattinger, Dorgerès, Bucard és társai is hasonló jó véleményeket formáltak saját magukról.

Ekkor lépett közbe André Tardieu, a francia parlamentaris reakció fasisztává lett s minden skrupulus nélküli vezére.

Hogyan dőtte le Tardieu La Rocque-ot Konkurrensai közül a legnagyobb sereggel rendelkezőt s egyben a legostobábbat: De La Rocque-ot választotta ki. Magához hívatta a Pozzo di Borgo herceget, akiről tudta, hogy Doriot kedvéért szakított az alezredessel s közölte vele, hogy miniszterelnöksége alatt rendszeres havi támogatásban részesítette a legényei előtt rendkívül köztársaság- és parlamentellenes fasiszta főnököt. Aki, természetesen, a pénzügyi támogatásért esetenként előre bejelentette a hatóságoknak „titkos” fölforgató terveit.

Sőt, a cinikus Tardieu továbbment ennél is. Hogy saját parlamentaris és kormányférfiúi multját tönkretette saját leleplezéseivel, ez nem csodálatos. Poincaré tehetséges tanítványa, Clémenceau örödien ügyes titkára a multjával együtt leszámolt a demokráciával is s végleg átadta magát a fasiszmusnak... Ellenben végleg kompromittálta egykori cimboráit: Pierre Lavalt is, akiről szintén megtratta Pozzo di Borgoval, hogy utána, miniszterelnöki minőségben, szintén illegális támo-

gatásban részesítette az óvatos duhaj polgárháborús vezért. Laval népfrentellenes, „nemzeti összefogást”, tehát mégis csak parlamentaris megoldást célzó folyosói intrikáira súlyos csapás ez a leleplezés. Lavallal, aki anarhistából vedlett reakciós vezérré, most már a legelkeseredettebben népfrent-gyűlölő, de azért a parlamentarizmusoz ragaszkodó reakciók sem állhatnak szóba.

Bucuresti képek

Mély csönd borult a fővárosra, meghalt az autótűlök. A megnyújtott „bucuresti hónap” és a jegybörze

Bucuresti, augusztus 6. Amikor a bucuresti polgár júliusban nyári vakációra utazott, boldogan föllelegzett:

— Hála az égnek, kiszabadultam ebből a pokolból... végre egy kis csöndben lesz részem...

S amikor augusztusban visszajött, alig ismert rá a fővárosra. Egy idegen, szokatlan és új Bucuresti talált. A város fényes nappal azt az impressziót keltezte, mintha aludna. Mély csönd borult rá. Az autók halkán, diszkrétén suhantak tova. Egymást kerülve, rohanak százával, néha a benzín pöfög egyet-kettőt, néha egy gödörben zökken az autó, néha csikorg a fék, de különben csönd, mély-séges csönd lebeg a város fölött.

Egy egyszerű rendelet szülte ezt a csöndet. A rendőrprefektúra szigorúan tiltotta a túlkölést az autókban...

Egy túlkölés néhány nap óta nehéz százasába kerül a sofőrnek, inkább hallgat, vagy legjobb esetben ráordít a járókelőre, sőt le is marházza. Egy-két szitokért a bucuresti sofőrnek még nem kell a szomszédba mennie.

A káromkodást nem tiltották el. Sőt, direkt meg engedték nekik.

De megnyirbálták a járókelők jogait is. Csak uccakereszteződéseknel mehet át a gyalogjáró az uton és ott is köteles vigyázni magára. Ha a járókelő újságot olvas az uccán, a rendőrnök jogában áll minden további nélkül bekisérni.

Rendkívül mulatságos, s különösen a bucuresti sofőrök mulatnak rajta, amikor egy vidéki autó kerül a főváros uccáinak forgatagába és a nagy csöndet megtöri éktelen túlkölésével. Ilyenkor valósággal megrohanják a rendőrnök.

— Mit csinál maga szerencsétlen! — kiáltanak rá.

A ploesti, vagy pitesti sofőr csak néz...

— Mit nézel te ökr?! — ordít most már dühösen a rendőr.

A vidéki sofőr hebegni kezd:

— Hát mit csináltam?

— Túlköltél!

— Igen, hogy ne gázoljam le azt az embert...

— Máskor ne túlkölj! Ha nem megy el az utadból gázold le, de ne túlkölj.

— Kérem... — bólint a fejével a meglepett sofőr mialatt megkönnyebbülten továbbáll.

(—del.)

Filatow professzor halottak sejtőveteinek beteg emberekbe való átültetésével gyógyít

Főbb, mint 400 vak embernek adta vissza szemvilágát Filatow professzor

Varsó, augusztus 6.

A világsajtó is beszámolt már röviden azokról a kísérletekről, amelyeket Filatow professzor az odesszai egyetem szemészeti klinikáján végzett. Ezek a híradások csak annyit árultak el, hogy az orosz tudós több, mint négyszáz vak embernek visszatá a szemvilágát. A rövid híradások csak annyit jegeztek meg, hogy olyan embereket gyógyított ki a vakaságból az odesszai professzor, akik a szaruhártya megbetegedése folytán veszítették el szemük világát.

Az orvos tudomány már idáig is ismert néhány esetet, amikor a szaruhártya megbetegedése folytán megvakult embereknek a látását vissza tudták adni, úgyhogy egy másik élő ember szaruhártyáját átültették. Természetesen csak egészen kivételes esetekben lehetett szó ilyen átültetésről, hiszen nem lehetett ép, egészséges embernek szaruhártyáját műtéttel eltávolítani, mert erre a célra nem

Az egyre szélesebben hőmpölygő La Rocque-botrány áradata tisztára söpri André Tardieu előtt az egyedüli diktátorjelöltséghez vezető utat.

De aztán mi lesz?

A francia parancsuralmi siker objektív esélyei évről-évre, hónapról-hónapra, napról-napra csökkennek Franciaországban s a végső katasztrófát személyi szempontok nem hárt-hatják el.

Ez a tanulságos Tardieu-La Rocque-Laval-Doriot-összeakapás a francia demokrácia páratlan biztonságából nézve úgy áll, mint egy halom tengerből frissen kiforgott rák marakodása a piaci kosár fenekén.

Szúrják, vágják, tépik egymást a szerencsétlen férgek s azután föléjük borul a csend. (b. f.)

Nem is beszélve a túlök kereskedőkről, akik nyilván sorra csődöt kérnek.

Bucuresti városa újabb rekordot állított föl: Egyelőre a leghosszabb hónapot sikerült megvalósítania.

A Bucuresti hónap, amely május 9-én kezdődött még mindig nem ért véget, pedig már közel 90 napja tart s könnyen lehetséges, hogy ez a hónap elérje a 120-ik napot is.

Fölmerül az ötlet, hogy Bucurestiben klvételesen a hónapot egy teljes évensé tegyék.

Ezzel a hónappal a legjobban a törpék jártak. Egy hónapra szerződötték őket s immár harmadszorra is meghosszabbították a szerződésüket. Az „idő vasfoga” kikezdté már házikóikat is. Igaz, hogy csak papírmassából építették azokat.

Tudvalevő, hogy a bucuresti hónapnak első-sorban az a célja, hogy a nyári hónapok során, amikor a fővárosban súlyos uborkaszegen van, a vidékieket fölsalja, az olcsó vasuti-jegy segítségével. Ezért van az, hogy a „bucuresti hónap” kiállításai pavilonjait többnyire ugyanazok a hotelportások és kifutók látogatják. Jobban mondva nem is a pavillonokat látogatják, hanem a bejáratnál egyszerűen láttamoztatják a rájuk bízott vasutjegyeket.

Sokan a fővárosba érkezők közül nem használják föl a kedvezményes vasuti jegyet. Ezeknek a vasutjegyeknek ma „komoly” kurzusuk van. A Gabrovenin levő jegybörzén hemzsegenek a jegyárusok és a vevők.

Ilyen párbeszédet hallani:

— Van egy olcsó jegyem Váradig...

— En Temesvárra utaznék.

— Azt is keritek. Várjon pár percig.

Aztán mikor megjön:

— Itt van egy jegy Soborsinig.

— Na és onnan?

— Ott vált egy jegyet.

— De én másodosztályu jegyet akarok.

— Azzal csak holnap szolgálhatok.

Az érdeklődött már többen állják körül:

— Akar egy jegyet Galacig?

— Akar egy jegyet Giurguiug?

— Cernăuți jegyet keres?

— Hova utazik Marosvásárhelyre?

Igy teremtet a Bucuresti hónap új virágzó üzletágát. (—del.)

Filatow tanár kísérletei közben meglepetéssel tapasztalta, hogy a halottak szaruhártyájának átültetése hatásosabb, mintha élő ember szaruhártyáját ültetné át. Ennek a rendkívül nagyjelentőségű tudományos felfedezésnek alkalmasint még nagy hasznát veheti majd az orvostudomány, nem csupán a vakaság gyógyításában.

Az odesszai professzor azzal magyarázza ezt az érdekes jelenséget, hogy az élő ember szaruhártyája még megtartotta különálló egyéniségét és ez összeitkezésbe kerül az új környezettel. Valóságos harc indul meg a más természetű sejtek és a vak ember szervezete között. Csak akkor áll be a gyógyulás, amikor a szervezetnek sikerül leküzdenie az idegen vért, az idegen sejtet és az idegen szervezet ellenállását.

A halottak szaruhártyájánál egészen más a helyzet, mert ezek megtartják ugyan élet-képességüket, de nem tanusitanak már többé ellenállást. A holttestek szaruhártyája élő szövet ugyan, de már elvesztette egyéniségét és nem mutat olyan biokémiai ellenállást az idegen környezettel szemben.

Talán még ennél is meglepőbb Filatow professzornak egy másik megállapítása, tudniillik, hogy a vak ember elhomályosult szaruhártyája a holttest szaruhártyájának átültetése után maga is kezd lassacskán kitisztulni. A halott szeméből kimetszett parányi szaruhártyadarab életreje hihetetlenül hatásos. A beteg szaruhártya lassacskán teljesen átlátszóvá válik megint, mert az élő és a halott szövetek széthullása és kicserélődése valamennyi sejtre rendkívül serkentően hat.

Filatow professzor ezeknek a megfigyeléseinek alapján arra a gondolatra jutott, hogy talán nemcsak a halott szemének szaruhártyája van ilyen különös hatással az élő ember beteg szervezetre, hanem hullák egyéb sejt-szöveteké is. Kísérletezni kezdett ebben az irányban és egészen meglepő eredményekre jutott.

Bőrfarkasban szenvedő betegekkel kezdte meg szövetátültetési kísérleteit. Az egyik közeli faluból behoztati a professzorhoz egy paraszttasszonyt, akinek az arcát a lupus már annyira szétmarcangolta, hogy már minden mozgékonyaságát is elvesztette és az orvosok gyógyíthatatlannak nyilvánították.

Filatow kimetszett egy darabot a legnagyobb daganatból és erre a helyre egy ötnapos halott bőrdarabját ültette át. Alig néhány nap múlva meggyógyult a paraszttasszony legnagyobb daganata és Filatow további sejt-átültetések segítségével végül is teljes eredményt ért el. Kétségkívül ez volt az első tudományos kísérlet, amely bőrfarkasban szenvedő betegeknek hullák sejt-szövetekéinek átültetésével való gyógyítását célozta.

Az odesszai tudós tovább folytatja érdekes kísérleteit ebben az irányban és most egyéb betegségeket vesz sorra, hogy kipróbálja új eljárását.

Sztárgyárat alapít egy amerikai menedzser Budapesten vagy Bécsben

Budapest, augusztus 6. Fantasztikus tervvel jött át Európába egy amerikai filmmenedzser, Frak Dixon. Bécsben vagy Budapesten „sztárgyárat” akar alapítani.

Ez a furcsa és gyanus üzem úgy álltaná elő Dixon ur elképzelése szerint a sztárokat, mint mondjuk, egy kalapgyár a kalapokat. — Nagyon sok viszályon, kalandon és szenvedésen kell átmennie egy-egy ifju sztárjelöltnek — mondotta Dixon ur — majd végre nagynehezen eléri célját. Már amelyik eléri... A lányok áthajóznak Amerikába, vándorolnak egyik filmgyártól a másikba, nem tudják, hol melyikfajta színészre van szükség és még a szerencséseknak is hosszú évekre van szükségük, amíg valamelyik hollywoodi gyárban tisztességes szerepet kapnak.

Ezeket a nehézségeket akarja az én sztárgyáram megszüntetni. Kiválasztjuk majd a fiatal leányokat, elsősorban is elbíráljuk: alkalmas-e a jelentkező a filmszínész pályára vagy sem. Aki nem alkalmas, azt eltanácsoljuk, hogy pénzt és idejét ne fecsérleje hiábavalóságra. Aki alkalmas, azt részben megtanítjuk az amerikai színjátszásra, a film ismeretére és azután átalakítjuk. Nem tévedés, amit mondok: a hölgyet átalakítjuk... Elvégeztetjük rajta az összes szükséges kozmetikai műtétekkel, megoperáltatjuk az arcát, lefogyasztjuk olyan súlyra, amilyent a filmgyárak kívánának és haját olyan színre festetjük, amely az arckifejezéséhez legjobban illik. Természetesen állandó összeköttetésben állok majd az amerikai gyárakkal, tudom, kinek milyenfajta drámai vagy vígjátéki színészre, esetleg revütáncosnőre van szüksége és küldjük majd nekik az „anyagot”.

Sokan mindent megértünk már, egyáltalában nem fogunk meglepődni, ha Mr. Dixon furcsa terve valóra válik és rövidesen exportálni kezdi Európából a tökéletesen előállított fellevegőp-használatra gondosan preparált, megfelelő súlyú és színű sztárokat, bérmentestive és becomagolva...

Mivel biztos
államrendszer,
többszörnykönyv
cselökényét is
zavart időközben
közös hatalom
melletti kísérni
és tömegsége
ni, hogy létszó
micsoda...sőt
a hatalmon lévő
ugratok és hec
állampolgár so
afelőt, hogy e
micsoda főben
nyalnak, direkt
elnevezésekkel.

A korogker
húzó akasz
ség lényege,
korú folyik a
guszkodik ahh
agondálási ér
désben. A kat
kodik ahhoz, k
lott fölfogása
elégge kialakul
ket, nincsen s
reformerek vá
ébt s csak a
meg, ami poli
tesz-ágyába de
elég sok kellen
tikolag gyöng
Legutóbb egye
fujta büncsele
beszedi vétség
szerezetet, aki
rendőrség mű
röl. Hónapok
szószék aljára
zett, hogy em
szolgáltatás u
hassa korunk

A „Völksich
oxfordi protes
lettel kapcsol
a protestánsok
elleneségeink
inti őket, hog
ittiki katolico
nek a bünsös
nevet. Mi eze
vezzék ezt hi

— A franci
Frasasoviei t
Chautemps fr
n nem palotában
mán közlekedé
teltére. Az e
Samuel, Palé
felesége, Willi
államtitkár, E
szerkesztője é

— Öngyilk
a floreascai
Floreascai tó
jölöltözött fér
színi, hogy é
lott zsebeibe
zólot iratot. A

— Orvosi h
gyógyász és
utjáról hazae
ria 9. alatt.

— A nemz
Stockholmból
a nemzetköz
rendje a köv
2 döntetlen,
Csehszlovákia
ország 20½
20 pont, 2 d
döntetlen, Li
ország 15 po

IST
Str. N. 10

HIREK

Ujfajta bűncselekmények

Mégelbiztosabban áll a lábán valamely államrendszer, annál soványabb a büntető törvénykönyve, annál kevesebb fajta bűncselekményt ismer a jogszolgáltatás. Zűrzavaros időkben, bizonytalan állapotok között a hatalomnak felfokozott figyelmével kísérnie az állampolgárok életét és biztonságát, mert sohasem lehet tudni, hogy az útszél árthatlan dolgok mögött mi csúszhat el. „Sötét összeesküvés” húzódnak még a hátamon tévők ellen. Kémek és besúgók, ugrik és heccelők világa ez, amikor az állampolgár soha sincsen biztonságban afelől, hogy egy-egy röpke bizonyjegyéből mi csúszhat elő a bűncselekményt konst- ruiálni, direkt erre a célra gyártott új cselekményekkel.

A horogkereszt most a katolikus egyházat akaszkodott össze. A kereszténység lényege, származása és jelentősége körül folyik a vita és a horogkereszt ragaszkodik ahhoz, hogy az ő saját külön elgondolásait érvényesüljenek ebben a kérdésben. A katolikus klérus pedig ragaszkodik ahhoz, hogy a kereszténységről való foglalkozás kétezer esztendőn keresztül eléggé kialakult és eléggé átfogta a telkeket, mincse szükség arra, hogy amatőr referensek válogassanak a hittételek közt és csak annak hirdetését engedjék meg, ami politikai rendszerük Proletus-tesztjébe befér. Ebből a vitából már elég sok kellemetlenség származott a politikailag gyöngébb német katolicizmusa. Legutóbb egyenesen erre a célra egy új fajta bűncselekményt is alkottak: „szent- leshédi vétségért” elítéltek két jesuita szerzetest, akik a nemzeti szocialista párt- rendőrség működését bírálták a szöszék- ről. Hónapokon keresztül gyorsíró ült a szószék aljában, aki minden szót feljegye- zett, hogy ennek alapján az új fajta jog- szolgáltatás új terminológiájával gazdagit- hassa korunk jogi irodalmát.

A „Völkischer Beobachter” pedig — az oxfordi protestáns világegyházi értekez- lettel kapcsolatban — arra figyelmezteti a protestánsokat, hogy a német birodalom ellenségeinek fogják őket tekinteni. Ova ínti őket, hogy a „legjobb gyűlölt” po- litikai katolicizmussal kacérkodjanak. En- nek a bűnös viszonyoknak még nem adtak új nevet. Mi ezennel följajánlunk egyet. Ne- vezzék ezt hithazaárulásnak!

— A francia miniszterelnök ebédet adott Franasovici tiszteletére. Párizsból jelentik: Chautemps francia miniszterelnök a Matig- non palotában ebédet adott Franasovici ro- mán közlekedésügyi miniszter-és felelőse tisz- teletére. Az ebédet részt vett lord Herbert Samuel, Palesztina volt főkörmányzója és felelőse, William Bertrand miniszterelnökségi államtitkár, Emile Morau, a Le Temps fő- szerkesztője és még számosan.

— Öngyilkos ember holttestét halászták ki a floreascai tóból. Bucurestiből jelentik: A Floreascai tóból ma dében 30—35 év körüli, jólöltözött férfi hulláját halászták ki. Való- szinű, hogy öngyilkosságról van szó. A ha- lott zsebeiben nem találtak semmilyen igaz- zoló iratot. A nyomozás megindult.

— Orvosi hír. Dr. Sonnnewirth Ferdinand bel- gyógyász és röntgenorvos külföldi tanulmány- útjáról hazakerkezett Rendel Str. Regina Ma- ria 9. alatt. — Telefon 1924.

— A nemzetközi sakkbajnokság állása. Stockholmól jelentik: A 9-ik forduló után a nemzetközi sakkbajnokság helyezési sor- rendje a következő: Lengyelország 25 pont, 2 döntetlen, Hollandia 22 pont, 5 döntetlen, Csehszlovákia 21½ pont, 5 döntetlen, Észt- ország 20½ pont, 1 döntetlen, Magyarország 20 pont, 2 döntetlen, Argentína 19½ pont, 2 döntetlen, Litvánia 15 pont, 5 döntetlen, Lett- ország 15 pont, 3 döntetlen.

Ujra élesen támadja Csehszlovákiát a német sajtó

Fontos diplomáciai tárgyalások lesznek Bécsben

Párizs, aug. 6. A lapok ma a Csehszlovákia- ellenes német kampánnyal foglalkoznak. Az Echo de Paris így ír: A Csehszlovákia-ellenes pángermán offenzíva bizonyos időközökben felült a fejét. Olyan a látszat, mintha Német- ország gyűjteményt akarna szervezni az inkri- minációkból, hogy azután brutális kezdemé- nyezését azokkal indokolja. A nemzeti szo- cialista kaland által Németország elvesztette azt a civilizált jelzőt, amit amnyit idéztek a Drang nach Osten indokolására.

A L'Époque így ír: Figyelemreméltó az az állhatatosság, amivel Németország bele akar kötni Csehszlovákiaiba, mialatt Romániát és Jugoszláviát próbálja magának megnyerni. A cél nyilvánvaló: meg akarja bomlasztani a kis- antantot, hogy szabad tere nyíljon Közép-Eu- rópaiban. A kisantant viszont a béke alapvető

tényezője. A megbontására irányuló törekvé- sek hiábavalóknak bizonyultak és így lesz a jövőben is.

Berlin, aug. 6. A német távirati iroda je- lentli: Egyik bécsi lap olyan hírt közölt, hogy von Neurath birodalmi külügyminiszter rövi- desesen ellátogatna az ausztriai Vorarlbergbe. Irtesülésünk szerint egészen rövidtartamu szigoruan magánjellegű látogatásról van szó. Ezzel szemben Bécsből azt jelentik, hogy több külföldi szabadságon levő államférfiunk ausz- tria tartózkodása minden bizonnyal módot nyújt fontos diplomáciai találkozásra. Valószí- nű, hogy von Neurath a jövő héten találkozik Kánya magyar külügyminiszterrel Salzburg- ban, Darányi magyar miniszterrel, aki Bad Gasteinban tartózkodik, a jövő héten valószí- nűleg felkeresi Schuschnigg kancellárt.

Napsütéses időben gondoljon arcbőrére és kérje a jól bevált receptek szerint gyártott „HEINRICH”-féle gyógyszappanokat, ugymint:

Zsiros	arcbőr ellen	Borax	szap- pan
Száraz	„	Neutrál	„
Ekcémák	mitesszerek ellen	Kátrány	„
Hajhullás, korpázás	ellen	Petrol	„

Kéz- és lábizzadás ellen kérjen „Heinrich”-féle Ch'fem-szappant.

Saját érdekében követelje az eredeti csomagolása „HEINRICH”-féle gyógyszappanokat, u. m.:

Petrol, Kövérgyermek, Lanolin, Sublimat, Ichtiol, Carbol, Camphor, Rezorcín, Kén, Anthrazol, stb.

Övaskodjunk az utánzatoktól, mert csak papírba burkolt szappant kap és nem **gyógyszappant**

— Nagy tüzvész pusztított a San Paulo rádióállomáson. Rómából jelentik: Borzalmas tüzvész pusztított tegnap a San Paulo rádió- leadóállomáson. A kár meghaladja a két- millió lírát. A tüzvészt a kondenzátorok túl- fűtése okozta.

— Figyelem! A kolozsvári pincérek Se- gélyző Egyesület f. év augusztus hó 31-én este 10 órai kezdettel rendezi meg nagy tán- cestélyét az egyesület aggmenháza alapja javára.

— Ha influenzája van, gondoskodjék arról is, hogy gymra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztítsassanak. Az orvosok ajánlják.

— Természetes halállal halt meg Varnava patriárka. Belgrádból jelentik: Azokkal a hírekkel szemben, hogy Varnava patriárka mérgezésnek esett volna áldozatul, a belgrádi rendőrprefektus elrendelte, hogy mindazok az orvosok, akik a patriárkát kezelték, fejtsek ki a hírekkel szemben véleményüket. Az orvosi vélemények egyhangul mondják, hogy Var- nava halálát ételfertőzés okozta, melynek kö- vetkeztében tüdőgyulladás is fellépett. Nem felel meg a valóságnak, hogy mérgezés tör- tént. A fertőzés szerencsétlen véletlen műve volt. Ezen felül a központi egészségügyi inté- zés is jelentést tett közzé, hangsúlyozza, hogy a mérgezés esete Varnava patriárka halálánál nem foroghat fenn.

— Gulyásnap — magyarkönyvtáralapja. A Magyar Dolgozók Szövetsége (Madosz) ko- lozsvári kulturszoportja, vasárnap, augusztus 8-án hatósági engedéllyel gulyásnapot rendez a Bükk-erdőben. (Az Udvari-vendéglő mö- gött), melyre vendégeket szívesen lát. Gulyás ebéd déli 1 órakor. Kitérők zenekar, tánc, gyer- mekjátsszór, tréfás sportversenyek, szerence horgászat, tombola, flekkensütés, friss sörcsa- polás, amerikai árverés. Este tárogató tá- bortűz, melynél szentilászlói és magyarfenesi parasztművészek is közreműködnek. A gulyás nap tiszta jövedelméből a szervezet népkönyv- tárat állít fel a magyar írók legujabb könyvei- ből.

— Nagy áradások Tulcea megyében. Tul- ceából jelentik: A megyében az áradások rendkívül nagy károkat okoztak és sok he- lyen elpusztították a vetést. A helyi érdekű vasutok nem közlekednek.

— A hotini rabbi prédikációja. Szombaton, e hó 7-én délután ½ órákor Aschkenázi ho- tini rabbi drosét tart a kolozsvári Sasz Chevra (Str. Tudor Vladimiescu) templomá- ban. Vendégeket szívesen lát a templom elő- járósága.

— Eljegyzés. Perlestein Jolánkát Satumare- ről eljegyezte Lázár Ottó Clujról. (M. k. é. h.)

— Eljegyzés. Moskovits Ella urleányt Fughuról eljegyezte Farkas Mózes Gherlá- ról.

— A cluji Kereskedelmi és Ipa'kamara el- nöksége közli az érdekeltekkel, hogy a cluji Hermes utazási iroda, Calea Reg. Ferdinand 13. által hirdettet párizsi társasutazás jele- netkezi határideje augusztus 7-én, szombaton este 7 óráig meghosszabbított. Felhívjuk mindazokat, akik a gazdasági irányu társas- utazáson résztvenni óhajtanak, fenti hatá- rideig okvetlenül jelentkezni sziveskedjenek.

— A kolozsvári kisebbségi újságírók tánc- mulatságot rendeznek Tordán. A Romániai Népkisebbségi Újságírószervezet kolozsvári csoportja nagyszabásu mulatságot rendez augusztus 22-én, vasárnap Tordán. A mulat- ság műsorán gyermekmese-előadás és tréfás versenyek mellett komoly, művészi számok is szerepelnek és színvonalas szórakozásra nyújtanak alkalmat. A kolozsvári újságírók tordai mulatságát, amelynek jövedelme a Tordán létesítendő újságíró-üdülőház alapjá- nak gyarapítását célozza, a nemes célra való tekintettel meleg megértéssel karolták fel és támogatják nemcsak a tordai hatóságok vezetői, hanem az összes tordai intézmények is, így elsősorban az Uranus Sport Egylet, amelynek helyiségeiben rendezik meg a nagyszabásu mulatságot. Az előkészületek lázas tevékenységgel folynak és a gondos előkészítés reményt nyújt arra, hogy a ko- lozsvári újságírók tordai kirándulása kel- lemese emléke maradjon az összes résztvevőknek.

„Irodalom-gyár“

Egy nagy amerikai könyvkiadó nemrégén megnyitotta Newyorkban az „ötven költő házáat”. A modern amerikai irodalom felszáz képviselőjét alkalmazta ebben az épületben, különböző irodahelyiségekben helyezte el őket és az írókat, most már alkalmazottait napi nyolc órán át dolgoztatja őket bünygi re- gényen, szerelmi történeteken, novellán, drá- mán és veszen, kinek mihez van tehetsége. Irodalmi osztályvezetők osztják ki a témát és adnak tanácsot a „tisztviselőknek”, hogy happy enddel, vagy tragikus befejezéssel ír- ják meg műviket. A tanácsok természetesen mindig a pillanatnyi könyvpiaci helyzethez alkalmazkodnak. A legkisebb napi teljesít- mény is meg van szabva az „irodalomgyár- ban”: minimum tizenhat gépelt oldalt kell írniok az alkalmazottaknak, de a legjobban dolgozóknak külön prémium jár.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, augusztus 7.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, leme- zek, szakelőadás, o-voosi tanácsadó, hírek. — 13: Déli zene, hanglemmek. 14: Vidám köny- nyű zene. 19: Katonazene. 20.25: Felolvasás. 20.45: Luizan Ion román népdalokat énekel. 21.15: Táncczene. 22.45: Vendéglői zene.

Bpdapest I. 7.45: Torna, hanglemmek, ét- rend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.30: Lemezek. 15.40: Hírek. 17.15: Mesék. 17.45: Hírek. 18: Fuvószene. 18.25: Előadás. 18.40: Szalonzene. 19.15: Felolvasás. 20: Rádióúzenet. 20.30: He- gedű zongorakísérettel. 21: Lehár-est. 21.50: Külügyi negyedóra. 23.15: Hírek. 23.35: Ci- gányzene. 24.15: Jazz. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Nemzetközi dalosversenyen, külföldi éne- karok hangversenye. 22.15: Hírek. 22.35: Táncclemmek.

Bécs. 13: Szórakoztató zene. 14.10: Leme- zek. 15: Lemezek. 16.15: Mandolinzene. 17.30: Vegyes lemezek. 20.30: Operettlemmek. — 22.40: Csellóhangverseny. 23.30: Táncczene.

Varsó. 19.15: Operettkeringők. 20: Fuvós- zene. 21: Népdalok. 22.05: Táncczene dalok- kal. 23.05: Könyvi zene. 24.15: Táncclemmek.

NYILTÉR“ Óvás

Az esetleges tévedések elkerülése végett közlöm a nb. közönséggel, hogy szörmeszalóno mat a Gólya palotából áthelyeztem szemben a Calea Regele Ferdinand 12. szám alá, a Far- kas Ignác cipőüzlet mellé. Cégem nem tévesz- tendő össze az előbbi helyiségemben levő ha- sonló vállalkozással.

Kiváló tisztelettel: WEISZ ERNŐ szücs Calea Reg. Ferdinand 12

*) E rovatban közölteként nem vállal fe- lelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadó- hivatal.

— Időp'ognózis. Egészen kismértékű lég- nyomás csökkenés, majd emelkedés. Válta- kozó, többnyire borus, derülő irányzatu fel- hozet. Továbbra is enyhe nyugati és észak- nyugati légáramlás. Változatlan hőmérséklet. Esők az ország legnagyobb részében. Ma dél- ben a fővárosban 23 fokot mértek.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Io'ga (volt Zöldfa uca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה. כשר

figyelmes kiszolgálás.

